

༡༡། །བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་མིན་འོག་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།
སྲོག་སྲོམ་གཟེར་བཞི། རང་སྲོལ་སྐྱོར་གསུམ་
བཞུགས་སོ།།

ལྷ་མིན་འོག་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ལྷ་མིན་འོག་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།

ལྷ་མིན་འོག་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ལྷ་མིན་འོག་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།

༡༡། །བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་ཁྱིམ་འོག་མིན་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས།
སྲོག་སྲོམ་གཟེར་བཞི། རང་གྲོལ་སྐྱོར་གསུམ་
བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ།
རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པ།
དབལ་སྐྱལ་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྱི་དབང་པོ།

༡༡། །སྲ་འགྲུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཇུག་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྒྲིག་སྐྱོར་བྲས།

Published by: NRCS

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)

(NNI) Library

website: <https://nni.bt>

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྲུར་མཐོ་སློབ་ཚོན་མོའི་སློབ་ཚན་
འཇུག་དབ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཤར་བ། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
རབ་དབང་འཛིགས་མེད་གུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་བ།
ཐོགས་མེད་ལྷོ་ཕྱོས་རོ་ག་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་བ།
འཛིགས་མེད་རོ་རྗེ། ལོ་རིམ་བདུན་བ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

སྲིད་བརྗོད།

རང་ཉིད་ཅམ་མ་ཟད་འགོ་བ་སྲི་ཡི་འབྲུལ་སྤྱུགས་ཀྱི་བདེ་
སྲིད་ལ་དགོངས་བ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། དེ་སྐབས་ཚུལ་གྱི་
ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཉག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་བ་ཚད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེས་
དུ་གྱུར་བའི་བརྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་བ་ཞིག་
གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ལགས།
རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་མཚོག་གིས་ཀྱང་བརྟན་འགོ་སྲིད་བདེ་ཅེར་དམིགས་ཏེ་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་དཔལ་གསང་ཆེན་སྲ་འགྱུར་རྙིང་མའི་
བཤད་བྲ་ཆེན་མོ། སྲ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྤྱུགས་རིག་པའི་འགྱུར་
གནས་སྲིད་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏུབ་གནང་ཞིང་། བཤད་བྲ་འདིའི་སློབ་

ཚོན་དུ་ཐུན་མོང་མིང་ཚིག་ཀུན་གྱི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྟེན་སྲོད་
རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐུན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བློན་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་དུག་མཚོག་
གཉིས་གྱིས་གཏོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསེལ་
ལྷན་གངས་རིའི་སྡེངས་གྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཚེན་
སྲ་འགྱུར་བའི་ཤིང་ཉ་ཚེན་པོ་ཀུན་མཁུན་རོང་སྡོང་རྣམ་གཉིས།
འཇམ་མགོན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོས་གཏོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་
གྱིས་མཛད་པའི་འཚོས་སྐྱབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མདོ་
སྲགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེར་དུས་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་
པར་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚོན་དུ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་
ཉམས་སྲུང་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྐྱབ་ཞུས་ཟིན་ཀྱང་། དགོ་སློབ་
མང་པོ་ཞིག་གིས་སློབ་ཚོན་རྣམས་དེའི་གསུགས་ཐོག་པར་འགྲེམས་
གནང་ཐུབ་ཚེ་དགོ་མཚོན་ཚེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་

པ་སྐྱུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱུ་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དེ་སྐྱུ་དགོས་སྐྱུའི་བཀའ་
མེབས་གཤེས། ད་ལམ་ངེད་ཅག་སྐྱུ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འབྲུམ་
སྤེ་ཚོན་གྱི་ལས་མི་སྐྱུ་ཚོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁྱུར་སྐྱུར་ཏེ་
སྐྱོབ་ཚོན་དུ་གཏུག་འབབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་ལྷུ་དག་
དང་འབྲེལ། གཞུང་ཅུ་བ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྐྱུར་
མ་འཁོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཅུག་སྟེ་དེ་བ་གཟུགས་ཐོག་པར་
སྐྱུ་ལྷུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚུ་ཚོད་
དམའ་བ་དང་། ཉམས་སྲོང་གི་བོད་ཚོད་ནར་མ་སོན་སྐབས་ནོར་
འབྲུམ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྟེད་པས་ཡི་ཤེས་སྐྱུ་སྐྱུ་རྒྱུ་བ་སྐྱུ་དང་
བཅས་པའི་སྐྱུ་སྐྱུར་བཤགས་སྤོམ་དང་གཟུར་གནས་གཞིགས་པ་
པོ་ཡོངས་ལའང་དགོངས་སེལ་ལྷུ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཙོན་པ་རྒྱུ་སྐྱུར་གུས་པའི་རྣམ་དཀར་
གྱི་དགོ་ཅུ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་བ་སྐྱུ་དང་ཞིང་འགོ་རྣམས་
ཚོས་འགྱོར་བདེ་སྐྱིད་གྱི་དཔལ་ལ་རྟུག་དུ་འཚོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་

དང་། བྱུང་བར་དུ་སྐྱབས་ཇི་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་གྲུབ་དབང་ཡིད་
བཞིན་ལོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚོན་སྲིན་
དུ་འགྱུར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཚན་མོའི་རིག་མཛོད་ཅིས་འཕུལ་སྤེལ་ཚན་ལས།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་ཀུན་མཁུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་སྐོར་ཆེན་རབ་འབྲམས་ཀྱི་
གསུང་རྒྱུ་གསལ་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་སྤྱིར་བཏུང་དེས་དོན་སྲོལ་ལ་མེད་
པའི་གཞུང་བཟང་རང་གྲོལ་སྐོར་གསུམ་དང་། གང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་
རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྗེ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་འཛིན་མེད་སྤྱིར་བས་མཛད་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུ་ཞིང་། དཔལ་སྐྱེལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་གསུང་
སྐོག་སྐོམ་གཟེར་བཞི་བཅས་དཔེ་སྐྱར་གནང་སྟོགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་
ཅུང་ཟད་བསྒྲིག་།

ཐོག་མར་རང་གྲོལ་སྐོར་གསུམ་ནི་ཨ་འཛོམས་བར་མ་དཔེ་
རིང་མ་སྤྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས། གཞན་སྐྱང་ཉོག་མཚོད་ཉེན་དགོན་
ཀྱི་བར་མ་དཔེ་རིང་། ཐོད་སྐྱོངས་དཔེ་རྗེས་དཔལ་བཅེགས་དེབ་
གཟུགས་བར་མ་བཅས་དང་ཞིབ་སྐྱར་ལྷུས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་
ལྟ་བུ་ཞིང་ནི་སྤྱི་དགོ་བར་མ་དཔེ་རིང་མ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། གཞན་དོ་

ཚིག་མཛོད་ཚེན་མོ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་འགྱུར་བྱས།

གཞན་ཡང་སློབ་པ་ཐོས་བསམ་ལ་སྤྱད་པ་ལྟར་གཟབ་བའི་
དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱད་དེ་གཞིགས་བཤེད་ཆེད་གཞུང་གི་
དཀར་ཆག་ཚན་པ་དང་། ལྷང་ཚིག་ས་བཅད་རྣམས་ལེ་ཚན་སོ་
སོར་སྤྲོ་སྤྲོ་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱིགས་ཡོད།

ལྷོ་ལོ་

ཚེ་སྤྱི་གུ་པའི་དོས་ནས་ལྷོ་དག་དང་སྤྱི་གུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ལོར་
འཇུག་འཇུག་དེས་པས། མཁུན་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱོད་
པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ལྷོ་བ་དང་འབྲེལ། སྤྱད་ཀྱི་
ཆར་བྱེད་རྣམ་པས་གཏམ་འཁོད་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་ཐོག་ཡོ་
བསྐང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྷོ་གུ་པོར་སྤུལ་གནང་ཡོང་
བའི་དེ་སྤུལ་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་སྤོབ་ཆེན་མོའི་

དུག་མཚོན་རྩིས་འཇུག་སྤྱི་ཚོན་ནས།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

སློབ་པ་པོར་བྱ་བ།

མཁམ་ཚེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ།⁽¹⁾ “ཐ་ན་དཔེ་ཚའི་ས་བཅད་
དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཚོན་རྟགས་འདེབས་སྤངས་ཚུན་ལ་
ཡང་སྤྱན་མོང་ས་ཡིན་པའི་སློབ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ས་
བཅད་སྐག་ལ་རྩ་བ་སེད། །ལུང་ལུངས་དམར་ལ་ལུང་འདྲེན་
ཡི། །སྲ་ཚོལ་སྲོ་ལ་མཚམས་སློང་ལྡང་། །འདི་དག་ནན་གྱིས་ལག་
ཡིན་གཅེས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཚེ་བའི་སློབ་པ་པོས་
ཚོན་བྱ་གསུངས་ཅམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་སོགས་རྟོགས་སྤྲེལ་འཚོལ་བདེ་བར་
དམིགས་ནས། ལོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྩ་བ་དང་ས་བཅད།
ལུང་ལུངས་དང་ལུང་འདྲེན་བཅས་ལ་ཚོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྩ་གསུངས་ཚེན་གཞན་དགའི་གསུང་ལུང་ནས་ཐོག་སློང་མཚན་ཅིང་། ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཡོན་པ་དེ་རྩ་རྟོག་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་དང་སྐྱོད་ལྷན་ལྷན་པའི་མཁམ་ཚེན་གཞན་དགའི་
གསུང་འབྲུག་ཡོད་དེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ ༤༩ ལོར་གསུངས།

དཀར་ཆག

ངོས་སྐྱོད།

སྐྱོང་བརྗོད།

དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད།

༥ བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་ཁྲིད་འོག་མིན་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས།

དང་པོ། རྒྱ་མ་ཙོར་བ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི།2

གཉིས་པ། རྒྱུ་མ་འབྲུལ་བ་རི་ལྷར་སྐྱོམ་པའི་ལམ།18

༡༽ དབང་པོའི་རིམ་བ་དང་བསྐྱེད་ལམ་མས་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱས་བར་བཀའ་བ།18

༡༽ ལྷ་ལ་སེམས་བབྱང་བ།18

༡༽ འགྲུར་པའི་སྐྱོན་བཅོས་བ།21

༡༽ ལྷ་དབྲུལ་བ། 23

༡༽ ལྷ་ལམ་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ། 24

༡༽ ལྷ་རང་སེམས་དང་བསྐྱེད་བ། 24

༡༽ ལྷ་དོན་ལ་སྐྱེད་བ།25

༡༽ རྒྱུད་ཡུལ་ལམ་དུ་ཁྱེད་པ།31

༡༽ ཤེས་བར་བྱ་བ་བཟུ། 32

༡༽ དམ་ཚིག་གི་གནས་ལྷན།..... 32

༡༽ བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྒྲོམ་དུ་རིག་འཛིན་གྱི་གོ་འཕང་ལ་སྐྱོར་བའི་ལམ།33

༡༽ བསྐྱེན་བའི་ཡན་ལག་.....33

༡༽ ཉེ་བར་བསྐྱེན་བའི་ཡན་ལག་དུ་མཐོང་བའི་ལམ། 37

༡༽ ལྷན་བའི་ཡན་ལག་དུ་སྐྱོམ་བའི་ལམ་རྫོགས་པ། 38

གསུམ་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་། 46

༡༽ འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྐྱིད་བསྟན་པ། 46

༡༽ ལྷན་པའི་ཁྱེད་པར་ལ་ཚེད་དུ་བརྗོད་པ། 59

༥ རྒྱུད་སྐྱོམ་གཞེར་བཞི།

༡༽ རྒྱུད་སྐྱོམ་གཞེར་བཞི། 66

པར་བྱང་སྐྱོན་ཚིག་

༡༡། །བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་མིན་མིན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
ལོག་མིན་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལ་མུག་འཚལ་ལོ།།

རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྐྱིབ་བྱལ་དྲངས་མའི་ཁམས།།
སྣང་སྟོང་བྱང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མའི་འབྱུལ།།
སྐྱུ་གསུམ་གོ་འཕང་བདེ་ལྷག་བརྟེས་པའི་སྤྱིར།།
ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པའི་མིན་ཚུལ་འཆད།།

དེ་ལ་འདྲིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྒོ་བྱུང་དུ་མ་དག་པ་ལས་ཀྱང་འཁྲུལ་
པའི་འཁོར་ལོར་འབྱུར་བ་ཉིད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་དབྱིངས་ལ་འགོད་པའི་
བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འོག་མིན་བཟོད་པའི་ཐེམ་
སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་པར་དམ་བཅའོ།

དེ་ལ་སྤྱི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ། རྒྱ་མ་ལོར་བ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་འཇུག་
པའི་གཞི། རྒྱེན་མ་འཁྲུལ་བ་རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ལམ། འབྲས་བུ་རྣམ་
པར་དག་པ་རྒྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

ལམ་རིམ་ལས།

སྟོན་པ་མཚོན་ལྡན་ཚུ་བོ་རྫོགས། །གཉེར་ལྡན་རྒྱུད་དང་ལས་
ལ་མཁས། །མན་ངག་བྱོད་དང་བརྒྱད་འཆང་བ། །ཞེས་རང་བཞིན་
བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་
པར་བསྟེན་ནས། ཕྱི་མན་པ། རྣང་རྣམས་པ། གསང་བ་ཟབ་མོའི་དབང་

གི་རིམ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྒྲིན་ཅིང་། དམ་
 ཚིག་དང་སྡོམ་བ་ལ་གནས་བ་དག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་ལྷའི་རྣམ་འབྱུང་
 ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། **དཔལ་སྐྱེ་འབྱུལ་དུ་བ་ལས།** སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་
 དག་གྱའི་ཕྱིར། །བསྐྱེད་པའང་དེ་བཞིན་རྣམ་པ་བཞི། །སྦྲོས་ཅན་
 སྦྲོས་དང་སྦྲོས་པ་མེད། །ཤིན་ཏུ་སྦྲོས་པ་མེད་བཞི་པོ། །ཞེས་བ་ལྟར།
 དབང་པོ་ཡང་རབ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐེག་མཚོག་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་
 སྐྱེ་འབྱུལས་ཀྱི་རྩལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ཤིན་
 ཏུ་སྦྲོས་པ་མེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཚོ་ག་དང་ཚིག་གི་བྱ་བ་ལ་མ་སྦྲོས་
 པར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་ནས་ལྷའི་ཕྱག་རྒྱར་གསལ་ཞིང་
 རྫོགས་པ་དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་བཅོན་ཐབས་སུ་ཤར་
 བ་ལྟར་བསྐྱེད་རྫོགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྲོམ་བ་སྟེ་འདི་ལྟར། **ལྷ་ཉིད་རང་**
ལ་རང་ཉིད་ལྷ། །རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བ་སྟེ། །དམ་ཚིག་ཡེ་ཤེས་
 གཉིས་མེད་པས། །སྐྱེན་འབྲེན་བཞུགས་གསོལ་འདྲིར་མི་དགོས། །རང་
 ལས་སྐྱུལ་ཞིང་རང་དབང་བསྐྱུར། །རང་རིག་རྩ་བ་གསུམ་དུ་

གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། གདོད་ནས་སྣའི་རང་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མར་
 རྫོགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་སྐྱོང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། ཇི་
 ལྟར་རྣམས་སྐྱེས་སྐྱོང་ཅིག་སྣང་བ་བཞིན། །མིང་ལས་རིམ་བཞིན་
 བསྐྱེད་རྫོགས་སྐྱོམ་མི་དགོས། །ཞེས་སོ། །དབང་པོ་རབ་ཏུ་གྱུར་
 བས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེན་བས་སྐྱོས་པ་
 དང་བམ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་རྒྱུ་ལས་
 ཚིག་གིས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྣང་པོ་བྲན་པས་རྫོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་
 འཇུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱིངས་སྣང་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མའི་སྐྱོང་དུ་
 ལྷང་བ་སྣའི་ཕྱག་རྒྱར་རང་ཤར་བ་གཉིས་མེད་བྱང་འཇུག་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་ལྟ་སྐྱུར་ལྷང་བ་སྟེ། རང་ཤར་ལས། གཅིག་ཆར་འཇུག་པ་གང་
 ཞེ་ན། །ལྟ་རྒྱུ་ལས་མ་བསྐྱེད་སྣང་པོ་བྲན་པས་རྫོགས། །རིམ་གྱིས་
 འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། །དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་
 བློ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྟེན་གཞལ་ཡས་དང་བརྟེན་པ་སྣའི་རང་བཞིན་
 སོ་སོའི་མཚན་བརྗོད་པའམ་སྣང་པོ་བྲན་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་

ཚོགས་པར་གསལ་བ་ནི་དོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྐྱོང་བའི་
བསྐྱེད་ལུ་ལྷ་སྒྲིབ་དབྱེར་མེད་ཏུ་ངོས་བཟུང་ངོ།།

རྟོག་བཅས་རྣམས་ལ་སྐྱོང་སྐྱེས་སྐྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོས་པ་ཅན་
རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་ལུ་ལྷ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉེ་ཏུ་ག་འབྲས་བུའི་དོན་རྗེ་འདྲིན་
བར་བཞེངས་ནས་བདག་སྲས་གཞན་སྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པ་
རྒྱབ་སྤེ་ཆེན་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་དེ། བདག་གི་སྲས་སུ་གཞན་བྱ་བ་ལ་
ལྷ། ལྷའི་ས་བོན་ལས་སྐྱོ་བསྐྱེས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྐྱོགས་བཅུའི་བུ་རྒྱ་བཀའ་ཉན་མཁའ་ཏུ་བསྐྱེས་པ་དང་། སེམས་
ཅན་རྣམས་བཀའ་ལ་སྐྱིབ་པ་སྦྱང་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་
ཆེ་བ་བརྗོད་པ་དང་། མཁའ་ཉན་བཏོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་འགོད་
པའོ། །གཞན་ཀྱི་སྲས་སུ་བདག་བྱ་བ་ལ་བརྒྱུད་དེ། གཙོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་བཅུ་ཉེ་ལྷའི་ས་བོན་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་ཡབ་ཡུམ་ཏུ་
བསྐྱེད་པ་དང་། ཡབ་ཀྱི་རྟོག་ཚོགས་ལས་ཡི་གེ་བསྐྱེད་པ་དང་།
ཡུམ་ལས་འོད་སྐྱོ་ཞིང་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་

ཐམས་ཅད་བདག་ཡབ་ཡུམ་ལ་བསྐྱེམ་པས་ཡེ་ཤེས་པར་ང་རྒྱུ་
བསྐྱེད་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་སྦྱོར་བ་བྱ་ཞིང་མཁའ་རུ་དགྲིལ་འཁོར་
བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་གི་རྟོག་པ་ཞེ་གཉིས་སྣང་གྱུར་ཏེ་སྤྱིར་གདོན་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྱངས་ཤིང་རྒྱས་གདབ་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

འདིར་སྐྱེ་འཇུག་བྱ་བ་ཆེན་པོ་དང་བསྐྱེན་ན། རྒྱལ་ས་སུ་འགོ་
བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་འདི་ལྟར་སྐོང་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་
ལན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་རང་ཉིད་སྐྱེད་ཅིག་གི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
དུ་གསལ་བཏབ་ལ། མདུན་མཁའ་བསྐྱོམ་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱེན་
བྱངས། མཚོད་བསྟོད། གསོལ་གདབ་རྒྱན་བཤགས་ལ་སོགས་
བྱས་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་བཟོ་སྐྱེས་སྦྱོང་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ཅམ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཐུན་མོང་དུ་མངལ་
སྐྱེས་སྦྱོང་བ་རྒྱས་པ་འབྲིང་གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་སྐྱུར་ན་འདི་དག་ནི་
ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་ཆེ་བས། སྤང་ཆེན་སྦྱོན་པ་རྒྱན་ཆང་
གི་ཚོས་པ་ལ། འདུལ་ཐབས་རྒྱན་འདུལ་དང་ཁྲིམ་འདུལ་གཉིས་

སུ་ཡོད་པ་ལྟར། བག་ཆགས་སྣ་ཚོ་གས་ལས་གྲུབ་པའི་རྟེན་སྣོད་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལུས་ཀྱི་མངོན་ཞེན་
ལྟའི་རྣམ་པས་སྤང་ཞིང་། སེམས་ཉིད་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་དེ་བཞག་པའི་
ཐབས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཟབ་མའི་བརྟོད་ལ་བཟུང་ནས། དག་རྫོགས་
སློན་གསུམ་གྱི་དོ་བོར་སྦྱོར་བའང་འཁོར་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པས་
སྲིད་པ་སྦྱོང་ཞིང་དག་སྤང་འདས་དང་བཞུགས་ཚུལ་མཐུན་པས་
འབྲས་བུ་གཞི་ལ་རྫོགས། གཉིས་ཀ་རྫོགས་ཅིང་གྱི་སློན་གྲེད་དུ་
འགྲོ་བ་ནི་སྤྱིའི་གོ་དོན་སྦྱོངས་པ་⁽¹⁾ལ་གཅེས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྐོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ་ནི།

རྟེན་པའི་གཞི་དང་སྐྱེད་པའི་ཅ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ཕོ་མོ་
མ་ཞིང་ཁ་དོག་བྱད་དབྱིབས་སོགས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
ཤིང་། གཏན་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་དེང་། ༧༧-༣། རྒྱུངས་པ།

གསལ་ཚོས་ཉིད་རི་ལྟ་བའི་ཡེ་ཤེས་དྲན་པར་བྱས་པས་འཆི་སྲིད་
ཚོས་སྐྱུང་སྐྱོང་ཞིང་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་དག་
པར་བྱེད་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །འོད་
གསལ་སྐྱོང་བ་ཆེན་པོ་དེའི་རང་མདངས་འགོ་བ་ཀུན་ལ་སྐྱོམས་པའི་
སྐྱོང་རྗེ་ཆེན་པོར་བྱུང་དུ་འཇུག་པས་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་། མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བའི་རོལ་རྩལ་གྱི་བར་དོ་སྲིད་པ་ལོངས་སྐྱུར་རྫོགས་པའི་
གཞི་འདིར་བས་ཀུན་ཏུ་སྐྱང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ལས་ཡི་གེ་གྲུ་དང་རྩྱ་དང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་ཉིད་ཡེ་
གེར་སྐྱང་བས་རྒྱུའམ་རྩ་བའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་སུ་འཇུག་
ཀ་མའི་སྲིད་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཁམས་སྐྱོང་ཞིང་། སྐྱེ་བ་
སྐྱུལ་བའི་སྐྱ་ལྟ་སྐྱུར་སྐྱིན་བྱེད་སྐྱུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་གཞིའི་ཁོག་སུབ་ནས་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། དཔལ་གསང་

བའི་སྣོད་པོ་ལ་སོགས་པ་སྲ་འགྲུང་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་གྱི་རྒྱད་
 རྗེ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་རྒྱུའམ་ཅ་བའི་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས་གཞལ་ཡས་
 ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་གསལ་བ་གཞིའི་ཐབས། དེ་ལས་བརྟེན་
 བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཐབས་བསམ་ཡས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པའང་། རང་བཞིན་མ་དག་པའི་སྣོད་
 འོག་མེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྲིབ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་
 ཉམ་མཁའི་མཐའ་གྲས་སུ་སྒོམ་པར་མཐུན་ལ། དེའང་གཞི་ལས་
 འབྲས་གསུམ་དང་དག་པ་སྣོད་བའི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཚོས་སུམ་
 ཅུ་ཅ་བདུན་ཡིན་པས། དེའི་རང་བཞིན་གིང་རྟ་ཆེན་མོར་ལེའུ་དགུ་
 བའི་འགྲེལ་པས་སྟོན་ཏོ། །འདྲིར་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་
 ཆེ་བར་སྟོན་པས་རྗེ་རྗེའི་ལུས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་སྤྱང་གཞི་སྣོད་བྱེད་
 གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་ན། **ཉེ་རུ་ག་གལ་པོར། དང་པོ་སྣོད་པ་བྱང་ཆུབ་**
སེམས། །གཉིས་པ་ས་བོན་འབྱུང་བ་སྟེ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་གཞུགས་
རྫོགས་པ། །བཞི་པ་ལ་ནི་ཡི་གེ་འགོད། །ཅེས་འཆི་སྲིད་བར་དོ་དང་

བཅས་པ་སྐྱོང་ཉིད་བྱང་ཚུབ། ཇི་ཟེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱེད་
 ཁྲིག་གི་དབྱུང་སྲུ་ཞུགས་པས་ས་བོན་བསྐྱེད་བ། རྒྱུང་བཅུས་ལུས་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་གཟུགས་རྫོགས་པ། བཅས་ནས་དབང་པོ་
 དུལ་ལ་སང་པ་ནི་ཡི་གེ་འགྲོད་པ་ལ་སོགས་མངོན་བྱང་བཞིའི་བརྟེན་
 ཁྱེད་འཆད་ཀྱང། རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་སྡི་ཁྲིབ་དང་བསྐྱེད་
 བས་པ་རྒྱུད་ལྟར་རྟོ་རྟོའི་ཚོ་ག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ། མ་རྒྱུད་ལྟར་
 མངོན་བྱང་ལྷས་བསྐྱེད་པ། གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུང་གཞི་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་
 དག་པ་སྐྱུང་ནས་འཆད་པའི་དང་པོ་ཚོ་ག་གསུམ་ནི། སྐྱོང་བྱེད་རྟོ་
 རྟོ་ཅེ་ལྷ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་མངོན་དུ་བསྐྱོམས་
 པས་སྐྱུང་བའི་ཡིད་ལྷགས་རྟོ་རྟོའི་དག་ལྷག་མཚན་དེ་ཉིད་སྐྱོང་
 བྱེད་ཡན་ལག་གནས་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་ལམ་རྩྭ་ཡིག་ལ་སོགས་པས་
 མཚན་པར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱུང་གཞིའི་དག་གསུང་རྟོ་རྟོའི་རྫོགས། དེ་
 སྐྱོང་བྱེད་འོད་ཟེར་སྐྱོ་བསྐྱེད་ཚོ་གས་དོན་གཉིས་བྱས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པ་ལས་སྐྱེད་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ཆ་ལྷགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་

བར་བསྐྱེམས་བས་སྐྱེད་གཞིའི་སྐྱེད་བྱའི་ལུས་སྐྱེད་རྗེས་སྐྱེན་བ་སྟེ་
རྗེས་རྗེའི་ཚོག་གསུམ། མངལ་སྐྱེས་དང་སྐྱེད་ན། དང་པོས་མངལ་དུ་
དཀར་དམར་ཚོགས་བ་ལ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ། གཉིས་
བས་ཁྱུ་ཁྱུག་སེམས་གསུམ་འདྲེས་ནས་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་
འགྲུང་བའི་གནས་སྐབས་ལྷ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ། གསུམ་བས་འགྲུང་
བ་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་བྱུང་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་རྫོགས་
ནས་སྐྱེད་བཅས་བ་སྦྱོང་ལ་འབྲས་བུའི་དུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་རྣམས་གང་འདུབ་ཀྱི་སྐྱེལ་བའི་སྐྱེད་བཞེངས་ནས་རྗེ་རྗེ་བཙུན་
མོའི་ལྷ་གལ་སོགས་བར་སྐྱེམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེམས་བའི་
མངོད་བ་སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱིག་བ་ཡིན་ལོ།

གཉིས་བ་ལ། རྣམ་འཕྲོར་སྐྱེད་དང་བསྐྱེན་ནས་སྐྱེའི་མངོད་བྱང་
ལ། རྣམ་འཕྲོར་ཚེན་པོ་དང་བསྐྱེན་ནས་ནང་གི་མངོད་བྱང་ལྗེའི་
རང་བཞིན་སྐྱེལ་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་རྟོ་སྐྱེད་ནས་བཤད་
ན། **སྦྱོང་གསལ་ལས། མངལ་ཞུགས་བྱང་ཚུབ་རྣམ་ལྷ་སྟེ། །ཟླ་བ་**

བཅུ་ནི་ས་བཅུ་འི་ཚུ་ལ། །སྐྱེས་པ་རང་བཞིན་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད། །ལྷན་
 ལྷན་སྐྱེ་གསུམ་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་བར་དོ་ནས་ལུས་འཚོལ་བ་
 ཚོགས་ལམ་མངལ་དུ་ལུས་ལེན་བ་དངོས་ལ་སྐྱོར་བས་སྐྱོར་ལམ་
 མངལ་དུ་ཞུགས་བ་ནས་བཟུང་བྱང་ཚུབ་ལྗེའི་རིམ་བ་མཐོང་སྐྱོམ་
 གྱི་ལམ་དུ་བཞག་སྟེ། རྩ་བ་བཅུ་འི་དོ་ཤོ་ས་བཅུར་མཚོན་ནས་མི་
 སྐྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རང་བཞིན་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་འགྲུབ་ཚུལ་ལས།
 འདིར་སྐྱེ་གནས་ནམ་བ་བཞི་འི་རིམ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་
 དག་ཚོགས་སྐྱིན་གསུམ་གྱི་ངེས་བ་དང་སྐྱེད་ན།

མངོན་བྱང་དང་པོ་རྩ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱོམ་བ་ནི། སྐྱང་གཞི་
 གཟུགས་གྱི་སྐྱང་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས། ལུས་ཀྱན་གཞི་འི་རྣམ་
 ཤེས། ཉོན་མོངས་བ་གཏི་ལུག་མངལ་སྐྱེས་གྱི་པའི་ཁམས། རྩོད་
 གཤེད་སྐྱེས་གྱི་གཤེད། སྐོང་སྐྱེས་གྱི་པ། རྩུས་སྐྱེས་གྱི་སྐོང་པའི་ཆ་
 ལ་སོགས་བ་རྣམས་སྐྱོང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་ལ། ཚོགས་རིམ་དུས་
 དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡས་བབས་ཐབས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤར་པའི་

ཡེ་ཤེས་དང་པོ་སེམས་སོ་སོར་རྫོགས་པའི་ངོ་བོར་རྫོགས་པའི་རྣམ་
པ་ལམ་གྱེད་ལྷ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོམས་པས།
འབྲས་བུའི་དུས་ན་མཚན་བཟང་པོ་སྲུང་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྲུ་མེ་ལོང་
ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྲུ་སློན་ཞིང་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་བོ།།

མངོན་བྱང་གཉིས་པ་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་ནི། སྐྱང་གཞི་ཚོར་
བའི་ཕྱང་པོ་སའི་ཁམས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། སེར་སྒྲ། ང་
རྒྱལ། མངལ་སྐྱེས་གྱི་མའི་ཁམས་དམར་པོ། སྐོང་སྐྱེས་གྱི་མའི་ཆ།
བོད་གཤེར་སྐྱེས་གྱི་བོད། རྩམ་སྐྱེས་གྱི་གསལ་བའི་ཆ་རྣམས་སྐོང་
ཞིང་དག་པར་གྱེད་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་དུས་ཁུ་རུལ་གཉིས་རྣམ་པར་
བྱང་བའི་བདེ་སྟོང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་མས་བརྟན་ཤེས་རབ་གྱི་
རང་བཞིན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ། འབྱུང་བཞིས་སྤེ་
བའི་ཁམས་ཉི་ཤུ་པོ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་
ཚོང་མེད་བཞིས་སྤེ་བའི་ལམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུར་ཤར་བའི་ཡེ་ཤེས་
གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྲུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ལམ་གྱེད་ཉི་

མའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུའི་དུས་
ན་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་རང་བཞིན་དུ་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སུ་སློན་ཞིང་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ།།

མངོན་བྱང་གསུམ་པ་ས་བོན་ཕྲག་མཚན་དང་བཅས་པ་ནི། ལུ་
རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱི་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སེམས་བར་དོའི་རྣམ་
ཤེས་ཞུགས་པ་དང་། འདུཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མའི་ཁམས། དག་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས། སྐྱེ་གནས་བཞིར་
འརྱལ་པའི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སྤྱོད་ཞིང་དག་པར་བྱེད་ལ།
རྫོགས་རིམ་ཀྱི་དུས་ལུ་རྒྱལ་གཉིས་ཞུགས་ལྡོག་ཏུ་དག་པའི་རྗེས་སུ་
ལས་རྒྱང་དུས་སྤྱིར་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་
བསྟན་པའི་དོན་རྗེས་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་ས་བོན་ཕྲག་མཚན་
ཀྱི་རྩྭ་ལ་དུ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོམས་པས། འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཚས་
ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་རྫོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སློན་ཞིང་སོ་
སོར་རྫོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ།།

མངོན་བྱང་བཞི་བ་ས་བོན་ཕྱག་མཚན་དང་བཅས་པ་རོ་གཅིག་
 ཏུ་འདྲེས་པ་ནི། ལུ་རླུལ་སེམས་གསུམ་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་དང་།
 འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ་རྒྱང་གི་ཁམས། བྱ་བ་སྐོ་ལྡའི་རྣམ་ཤེས། ཉོན་
 མོངས་པ་སྤག་དོག་སྐྱེ་གནས་བཞིར་འཇུག་པའི་མངལ་སྐྱེས་དང་།
 སྐོང་སྐྱེས་གྱི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷ་ལྷག་འདྲེས་པ། རོད་གཤེར་
 སྐྱེས་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རོད་གཤེར་འདྲེས་པ། ལུས་སྐྱེས་གྱི་གསལ་
 ལ་སྣོང་པ་ཅམ་དང་བར་སྲིད་འདྲེས་པའི་ཆ་རྣམས་སྣོང་ཞིང་དག་
 བར་བྱེད་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་དུས་ལུ་རླུལ་རྒྱང་གསུམ་གྱི་བྱེད་
 ལས་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱ་རྩོལ་འཛིན་པའི་རོ་བོ་དང་། རི་སྣོད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་བཞི་བ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྲུབ་པ་རྩོལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་རྫོགས་
 པའི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་འདྲེས་པའི་རོ་བོ་འོད་གྱི་ཐིག་ལེའམ། བོང་བུ་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོམས་པས། འབྲས་བུའི་དུས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཛད་པ་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 སློན་ཞིང་བྱ་བ་ལྷུང་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའོ།།

མངོན་བྱང་ལྔ་པ་དེ་ལས་སྐྱུར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། མངལ་
 གྱི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་སྤྱིར་བཙས་པ་དང་། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་བྱང་པོ་ཚུའི་ཁམས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཚོས་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཆ། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་། སྐྱེ་གནས་བཞིར་
 སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་རང་
 བཞིན་སྐྱལ་པའི་སྐྱུར་སྐྱོང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་
 སློན་བྱེད་དུ་འགོ་ཚུལ་ཁུ་རུལ་རྒྱུང་གསུམ་སེམས་དང་བཙས་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་འབྲས་བུའི་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་
 བུ་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདག་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་རྫོགས་
 པའི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་ལྟའི་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་ཆ་ལུགས་རྫོགས་པར་
 བསྐྱོམས་པས། འབྲས་བུའི་དུས་ན་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སློན་
 ཞིང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ།

རྒྱུད་ལས། ལྷ་བ་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །བདུན་གྱི་བདུན་པ་མཉམ་
པ་ཉིད། །རང་སྣེ་ལོ་སོ་སྣེ་ལྷན་མཚན་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པར་
བརྗོད་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་ལྷན་ཉན་ཉིད། །རྫོགས་
པ་ཚོས་དབྱིངས་དག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་གནས་བཞིའི་
རིམ་པ་དང་སྐྱར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་ཚུལ་བཞིར་བྱུང་བ་ཡང་།
རང་རང་གི་བག་ཆགས་དང་གོམས་སྟོབས་ཆེ་ཚུང་གཙོ་བོར་སྐྱར་
བར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྐྱོང་ཆེན་པས། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་ཚུལ་
ནམ་པ་བཞི་ཉིད་ཀྱང་། །གཙོ་བོར་སྐྱེ་བ་གང་བསྐྱུས་དེས་བསྐྱོམས་
ལ། །བག་ཆགས་སྐྱོང་ཕྱིར་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་སྐྱོམ། །ཁྱད་པར་
ལས་དང་པོ་ཡི་སྐྱོང་སྐྱེས་བཞིན། །ཅུང་ཟད་བརྟན་པས་མངལ་
སྐྱེས་བཞིན་སྐྱོམ་ལ། །བརྟན་པ་ཆེ་བས་ཤོད་གཤེར་སྐྱེས་བཞིན་
སྐྱོམ། །ཞིན་ཏུ་གོམས་པ་ཡང་དག་བརྟན་པ་ཡིས། །རྣམས་སྐྱེས་
བཞིན་ཏུ་སྐྱེད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་མ་འབྲུལ་བ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གཉིས།
 དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལམ་མས་སྤངས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱས་
 པར་བཀའ་ཉེ་བཞད་པ་དང་། བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཁོག་དུ་
 ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་རིག་འཛིན་བཞིའི་གོ་འཕང་ལ་སྐྱོར་ཚུལ་ས་ཚོད་
 ལྟར་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། ལྟ་ལ་སེམས་བཟུང་བ། འགྲུ་
 བའི་སྐྱོན་བཅས་པ། ལྟ་དབྲལ་བ། ལྟ་ལམ་དུ་བསྐྱང་ཚུལ། ལྟ་རང་
 སེམས་དང་བསྐྱེད་བ། ལྟ་དོན་ལ་སྐྱར་བ། སྐྱོད་ལུལ་ལམ་དུ་བྱིར་
 བའོ། །དང་པོ་ལྟ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་ནི།

སྒྲོ་ཆེན་པོས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྐྱའི་རྣམ་འགྲུར་རྒྱན་དང་བཅས་
 པ་མ་འདྲེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀའ་ལམ་གྱིས་གསལ་ལ། དེ་
 ཡང་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ངོས་བཟུང་ལས་འདས་པའི་
 བསྐྱེད་རྫོགས་བྱུང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྐྱ་རྣམ་པར་གསལ་
 བཞིན་དུ་ངོ་བོས་སྐྱོང་། ཚོས་ཉིད་སྐྱོང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་སྐྱེན་
 ཀྱི་དཀར་ནག་ཚུན་སྤེད་པའི་གསལ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཚུ་རྣམས་ལྟའི་

བསྐྱེད་རིམ་འཛིན་ཞེན་དང་བྲལ་བར་ཅུལ་སྦྱང་། རྩོམ་འབྲིང་རྣམས་
 གྱིས་དང་པོར་སྐྱུ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལས་གྱིས་སྒོམ།
 དེ་ནས་དབྱུང་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྒོམ། དེ་བཏུན་ནས་རིམ་བཞིའ།
 ལྷག་གཡས། ལྷག་གཡོན། སྐྱ་སྐྱེད་ཡན། ཞབས་གཡས་གཡོན།
 སྐྱུ་ཡོངས་རྩོགས་གདན་དང་བཅས་པ་རྩོགས་པར་སྒོམ་ལ། དེ་ཡང་
 རྣམ་པ་གསལ་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒོམ་པས་ཆད་ལྟར་མི་
 གོལ་ཞིང་། སྐྱུ་བའི་ཆེ་རྣམ་དག་ཅན་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 རོ་པོར་ཅུལ་སྦྱངས་པས་ཉག་ལྟར་མི་གོལ་བའི་གནད་དོ། །དེ་ལྟར་
 གསལ་དགའ་བའི་རྩོམ་ཆུང་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་གྱིས་མ་གོམས་
 བར་ལ་ཉག་པའི་སྦྱར་ཅུལ་སྦྱང་བ་སྟེ། བཟོ་བོ་མཁས་པས་ཡི་དམ་
 གྱི་སྐྱུ་རས་བྱིས་སལ། ལྷེར་བཟོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དོད་པར་
 བྱས་ཤིང་རབ་གནས་དང་ལྡན་པ་མདུན་ཏུ་བཞག་པ་ལ། ཅན་པ་སྐྱུ་
 བའི་ཡན་ལག་ཅེས་ཆེད་ཏུ་མི་སྒོམ་པར་དབྱུ་ནས་ཞབས་གྱི་བར་
 ལ་མིག་མི་འཇུག་པར་ཅེ་ཏེ་བལྟས་པས། དང་པོ་འདུ་བྱེད་གྱི་རྩོག་

ཚོགས་མང་པོ་ལང་ལོང་དུ་འགྲུ་སྟེ་གཡོ་བའི་ཉམས་རི་གཟར་གྱི་
འབབས་ཚུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲལོ།

དེ་ལས་ཅི་ཞིག་ན་རྣམ་འགྲུར་རི་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་བཏྲས་
པ་ལས་མིག་བཅུ་མ་ཡང་ཡིད་ཡུལ་དུ་བཀའ་གསལ་གྱི་འཆར་བར་
འགྲུང་ངོ། །དེ་ནི་ཐོབ་པའི་ཉམས་ཞེས་བྲུ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱན་པོས་སྣོད་
གྱིས་གཏུམས་པའི་བདོག་པ་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། རང་བཞིན་རི་
བཞིན་པ་མངོན་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་འབྲལོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བ་དེས་ཐ་
མལ་གྱི་སྒྲིང་ཞེན་ལ་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བྲིས་སྐྱུ་ལྟ་བུའི་ལེབ་ལ་གཙར་
གཙར་བ་དང་འབྲུར་མ་ལྟ་བུའི་ལྗིད་ལྗིད་པོ་ཐོགས་བཅས་ཅན་མ་
ཡིན་ལ། །ཤ་རུས་དང་ནང་ཁྲོལ་ལ་སོགས་པའི་རྫོས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བལ་བའི་སྒྲིང་སྒྲིང་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཤེས་བུམ་ཇི་མེད་དམ། འཇའ་ཚོན་
ལྟ་བུའི་བྲི་ནང་བང་ཐལ་གསལ་འཆར་བཀའ་མདངས་དང་ལྡན་པ་
མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་དཔེས་མཚོན་པར་ཅལ་སྐྱུང་
ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་དམིགས་ཏེན་གྱི་སྐྱུ་ལ་བལྟ་ཡུན་རིང་བར་བྲ།

སྐྱོམ་ཡུན་མུང་བར་བྱེད། ཅུང་ཟད་གསལ་ནས་བལྟ་ཡུན་རི་མུང་།
སྐྱོམ་ཡུན་རི་རིང་ལ་བསྐྱབ་པོ།

གཉིས་པ་འགྲུང་བའི་སྐྱོན་བཅོས་པ་ནི།

དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་གྲུབ་ཀྱི་
དོགས་པ་དང་། བྱིང་བ་དང་། རྗོད་པ་དང་། ལྷ་གསལ་བཞིན་དུ་
ཚོག་མི་ཤེས་པའི་རྩོམ་པ་དང་། མི་གསལ་གྲང་བཏང་སྐྱོམས་སུ་
འདོག་པའི་མི་རྩོམ་པ་སྟེ་སྤྱིའི་སྐྱོན་བདུན། རབ་རིབ་དང་། མོག་
མོག་དང་། གྲིབ་མ་ལྟ་བུའམ་སྤྱན་པ་ཅན། སྤྱིའི་ཚད་འགྲུང་བ། ཆ་
ལུགས་འགྲུང་བ། དབྱིབས་འགྲུང་བ། གངས་འགྲུང་བ། བཞུགས་
ཚུལ་འགྲུང་བ། ཁ་དོག་འབའ་ཞིག་སྤྲང་བ། དབྱིབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སྤྲང་བ། དེམ་པར་བྱུབ་པ། རྣམ་འགྲུང་མ་རྗོགས་པ་སྟེ་འགྲུང་བའི་
སྐྱོན་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར། བརྗེད་པ་ལ་བྲན་པ་བསྟེན།
ལེ་ལོར་དད་པ་དང་བཅོམ་འགྲུས་བཅུམས། དོགས་པར་དབྱིངས་
ལ་གཏད། བྱིང་ན་སེང་ཞིང་བསིལ་བ་བསྟེན། རྗོད་ན་སྐྱོ་ཤེས་

བསྐྱེད་ཅིང་ལྷ་སྐྱེས་སྐྱེད། ཚེས་བ་ལ་སྐྱོ་ལྷོད། མི་ཚེས་ན་བཙུན་
 འགྲུས་བཙུན་ས། དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང། མོག་མོག་གི་བ་མ་ཅན་
 གསུམ་ལ་འང་འཁེལ་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་བཀའ་ནས་དམིགས་
 ཉེན་ལ་བལྟ་ཞིང་དབྱིབས་ལ་དབྱེད། སེམས་ལ་སྐྱོམ། སྐྱེའི་ཚད།
 ཆ་ལུགས། བཞུགས་ཚུལ། དབྱིབས་འགྲུར་བ་བཞི་ལ་སྐྱེད། རོས་
 པའི་རྣམ་པ་འཛིན་ཏུ་ཆེ་བ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ལ་རི་དུགས་
 ཅེ་ཞིང། ལྷ་སྐྱེས་ནས་སྐྱེས་རོན་འགྲུང་འཇུག་གྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པར་སྐྱོམ་ཞིང། ལྷུང་པར་དུ་ཞི་བ་ལ་ཚུལ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་རང་
 བཞིན་གསལ་བས་ལྷོག་སྟེ། **རམ་སྐྱོག་ལས།** དེ་ལྟའི་སྐྱེ་མཚོག་རེ་
 རེ་ལ། ཚུལ་དགུ་དག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། །མཉེན་དང་ལྷུག་དང་འབྲིལ་
 བག་དང། །ལྷེམ་བག་ཆགས་དང་གཞོན་ཚུལ་ཅན། །གསལ་
 དང་འཚོར་དང་ལྷུན་སྐྱེས་དང། །གཟི་བྱིན་འབར་བར་རབ་ཏུ་
 གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲོ་བོ་ལ་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་ལྡན་
 པར་སྐྱོམ་སྟེ། **གལ་པོ་ལས།** སྐྱེག་པ་དཔའ་བ་མི་སྐྱེས་ལ། །དགོང་

དང་དགའ་ལྷུང་འཇིགས་སུ་རུང་། །སྤྱིང་རྗེ་རམ་དང་ཞི་བ་སྟེ། །གང་
དགའ་ལྷུང་གྱིས་བསྐྱེད་ས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གངས་འགྲུང་བ་ལ། །སྤྱི
འཇུག་སྐྱ་མ་ལས། །སྤྱི་ཚོགས་འཕྲོ་འདུ་མང་པོ་ཡང་། །སེམས་གྱི་
ཚོ་འཇུག་ཆེན་པོའི་ངང་། །ཞེས་བས་གཙོ་བོ་གཅིག་སྤྱི་ཚོ་འཇུག་
ལས་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ངང་བཞིན་རྒྱ་བས་ཅམ་སྤྱངས།
ཁ་དོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱང་བ་ལ་དབྱིབས་གསལ། དབྱིབས་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སྤྱང་བ་ལ་ཁ་དོག་སྤྱི་ཚོགས་པར་སྟོ།⁽¹⁾ རིམ་པར་ལུབ་བ་ལ་
ཞལ་ལྷུག་ཤིན་ཏུ་རགས་པར་སྟོམ། མ་རྗེས་པ་ལ་གང་མ་རྗེས་
པའི་ཆ་ནས་ཆེད་དུ་གསལ་ལོ།།

གསུམ་པ་སྤྱི་དབྱེད་ལོ།

དེ་དག་གི་བར་སྐབས་སུ་སྤྱི་དབྱེད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ངལ་གསའི་
དབྱེགས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟོག་བ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་བ་དང་སྤྱི་
སྟོམ་བ་སྟེལ་མར་བྱ། །སྤྱི་སྟོན་མེད་དུ་གསལ་ནས་སྤྱི་དང་མི་རྟོག་བ་

(1) ཚེབ་འི་དཔེ་འིང་། ༡༣༡-༣། མ་འཇོམས་དཔེ་འིང་། ༡༡༡-༡། དཔེ་རྙིང་དཔེ་འིང་། ༡༣༡-༣། རྫོགས་དཔེ་
འིང་། ༡༣༡-༤། རྫོགས་ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྫོགས་ལྷན་སྐུམ། ལྷ་དག་པའི་མཚན།

ཕྱལ་ནས་ལྷ་ཁོ་ན་སྐྱོམ་མོ།

བཞི་བ་ལྷ་ལམ་དུ་བསྐྱང་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་འབྱོར་ས་ནས་ལྷ་ལམ་དུ་སྐྱོང་བའམ་རྩལ་སྦྱར་ཐབས་ནི།
ལྷ་དེ་ལངས་བར་སྐྱོམ། འདུག་བར་སྐྱོམ། ཉལ་བར་སྐྱོམ། སྤྱི་ཚུགས་
སྤྱ་སྐྱོམ། གན་རྒྱལ་དུ་སྐྱོམ། ཁ་བྱལ་དུ་སྐྱོམ། ཐག་འཛིན་བོར་སྐྱོམ། ཉེ་
བར་སྐྱོམ། རི་བོའི་ཁོང་སེང་དུ་སྐྱོམ། རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་དུ་སྐྱོམ། འིན་
ཏུ་ཆེ་བ་རི་རབ་ཅམ་དུ་སྐྱོམ། འིན་ཏུ་ཚུང་བ་རུལ་སྐྱེན་ཅམ་དུ་སྐྱོམ།
དེ་ལྟར་གང་དུ་བསྐྱོམས་ཀྱང་བུལ་ན་གོམས་པའི་ཉམས་ཚུ་སྦྱང་ལྷ་
བྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལྷ་ལམ་དུ་བསྐྱངས་པའོ།

ལྷ་བ་ལྷ་རང་སེམས་དང་བསྐྱེ་བ་ནི།

དེ་ནས་ལྷ་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསྐྱོམ་བྱ་དང་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་
སྤྱ་འཛིན་བ་སྦྱར་བྱིར་སྤྱི་རྣམ་པར་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་
བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཉོག་བ་གང་གིས་ཀྱང་བར་དུ་མ་ཚོད་པར་
སྦྱ་ལོངས་སྤྱ་རྫོགས་བ་ལ་རི་ཅམ་གནས་འདོད་བ་དེ་སྤིད་དུ་སྐྱོད་བ་

འི་བརྟན་པའི་ཉམས་ལེན་རི་རབ་ལྷ་བྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་བ་སྐྱེའི་
བྱ་ག་དང་སྐྱེན་གྱི་དཀར་ནག་ཚུན་ཚད་གསལ་ཞིང་། དུལ་རྒྱུན་གང་
གིས་ཀྱང་མི་འཛོག་པར་⁽¹⁾ཉོན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགྱེལ་འཁོར་གང་གི་
དབང་སྤྲུག་ཚེ་པོར་ཅལ་རྫོགས་ནས་གསལ་བའི་ཚད། གསལ་ལེ།
སང་རེ། ལྷག་གེ་ལྷང་རེ་བ་བཞི་དང་། བརྟན་པའི་ཚད། མི་གཡོ། མི་
འགྱུར། མཛོན་པར་མི་འགྱུར། ཅིར་ཡང་བསྐྱུར་དུ་བརྟུབ་བ་བཞི་སྟེ།
གསལ་བརྟན་གྱི་ཚད་བརྒྱད་ཐོབ་ནས། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་
བྱ་སྟེ་སྐྱེད་བ་སྐྱེའི་དགྱེལ་འཁོར་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་ལོ། །

བྱུག་པ་ལྷ་ཁྱིའི་སྐྱུར་བ་ནི།

དེ་ལྟར་འབྲེས་པ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་མི་ཚོགས་པར། ལྷ་དོན་ལ་སྐྱུར་
བའི་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་དང་བཅས་
བ་སྐྱེའི་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱུ་ཤར་བ་ལ། དེ་ཡང་རིག་བ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་ལྷ་སྐྱེའི་འབྲས་བུར་གདོད་ནས་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེན་པའི་

(1) ལྷེད་དཔེ་འིང་། ༡༡༡-༣། ཅེབ་འི་དཔེ་འིང་། ༡༣༧-༦། ཨ་འཛོམས་དཔེ་འིང་། ༡༡༧-༣། དཔེ་རྫིང་དཔེ་
འིང་། ༡༣༧-༣། རོ་བྲག་ ༡༣༧-༡། རྗེ་འཛོགས་པར། །

བསྐྱེད་རྫོགས་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྐྱེད་ལ་མ་རྫོགས་ན་བསྐྱེད་
 རིམ་རང་རྒྱུད་དུ་སྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟམས་པ་ཅམ་ནི་རུ་ཉ་དང་
 སྲིན་པོའི་གོ་འབང་ཅམ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
 སྤྱོད་པས་པའི་སྤྱིར་སློག་སློམ་གཟེར་བཞིའི་མན་ངག་གཅེས་པར་བསྟན་
 ཉེ། **གསང་རྫོགས་གྱི་རྒྱུད་ལེ་འུ་སོ་དགུ་པ་ལས།** ཡེ་ཤེས་འཛིག་རྟེན་
 གང་ལ་ཡང་། །སློག་སློམ་གཟེར་བཞི་ེམ་ཐེམས་ན། །⁽¹⁾ནམ་ཡང་
 དོན་མེད་ེལུགས་ས་⁽²⁾བརྒྱད་། །ཡོངས་རྫོགས་དཔལ་གྱི་སློག་
 འཕྲོག་ཐབས། །གཅིག་ཤེས་པས་ནི་ཀུན་སློག་ཐོབ། །དཔེར་ན་སྤྱོད་
 གཅན་འཛིན་གྱི་ཁས། །ནམ་མཁའི་ཉི་མ་གཅིག་ཟིན་པས། །ཚུ་བྱན་
 སྟོང་གི་ཉི་མ་ཀུན། །མ་བརྩུང་བར་ཡང་སྟོང་སློག་ཐོབ། །དེ་སྤྱིར་
 སློག་སློམ་གཟེར་བཞི་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟུར་ལས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 གཟེར་ནི་དམིགས་རྟེན་སོགས་སྟུང་རྣམ་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་

(1) ཨ་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༡༣༡-༣༡ །སྤེམ་ཐེམས་ན། །
 (2) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༣༡-༩། །འུལ་གས་བ་རྒྱུད་། །

གཏང་ནས་བསྐྱོམས་པས་ལུས་ཐ་མལ་དུ་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་ལྷའི་
སྐྱུར་རྫོགས་པ་སྟེ། **རྒྱུད་ལས།** ཉིང་འཛིན་གཟེར་ནི་ཐོད་སྐྱུ་ལ། །ཅེ་
གཅིག་སེམས་བབུང་ཡིངས་མི་བྱ། །ཡུལ་གསུམ་གྱུད་དུ་གྱུར་བ་
དང། །དཔལ་ཚེན་ཉེ་བུ་དངོས་དང་མངལ། །ལྷོག་པ་ཉེ་བུ་གས་མི་
སྐྱོད། །ཉིང་འཛིན་མི་འགྱུར་གཟེར་མེད་ན། །སྐྱུ་ནི་ནམ་ཡང་མཐོང་
མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡུལ་གསུམ་གྱུད་དུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། དང་
པོ་བསམ་པའི་ཡུལ་ལ་གསལ། དེ་ནས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ལ་གསལ།
དེ་ནས་རེག་པའི་ཡུལ་ལ་གསལ་བས། སེམས་ལྷ་སྐྱུར་སློབ་པའི་ལྷ་
དང་ལྷ་འཕྲད་པ་ལ་གསལ་བ་གྱུད་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། **དཔལ་ཚེན་**
ཞལ་ལུང་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་ཀུན། །དང་པོ་ཡིད་གྱི་ཡུལ་
དུ་གསལ། །དེ་ཡི་དངོས་སྣང་མཐུ་བཏུས་ཤིང། །སེམས་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
སྐྱུངས་པའི་མཐུས། །རང་བཞིན་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གསལ། །མཐར་
ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི། །ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱུངས་ཐོབ་པའི་
ལྷ། །ལུས་གྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་གསལ། །ཡུལ་གསུམ་གྱུད་དུ་

གྲུང་པ་ལས། །མ་དག་ལུས་ཀྱི་དངོས་སྤང་ཚམས། །ཞེས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སློང་པོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟེར་ནི་སྤྲུགས་སློག་ལ་ཅ་སྤྲུགས་
 འཁོར་བ་དང་། དོ་མི་ལ་འདུན་པ་གཅིག་དུ་གཟུང་སྟེ་⁽¹⁾རིག་པ་
 བགྲངས་པས་འབྲུང་འབྲུག་གནས་གསུམ་གསུང་གི་དོ་བོར་དག་པ་
 སྟེ། རྒྱུད་ལས། སློང་པོ་སྤྲུགས་གཟེར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི། །གཙོ་
 བའི་སྤྲུགས་དག་སེལ་མེད་བཟླས། །སྤྲུགས་སློག་རྩྱུ་ལ་ཅ་སྤྲུགས་
 འཁོར། །གསལ་བའི་འཕྲོ་འདུ་སློག་སྤྲུགས་བགྲངས། །དེ་ཚེ་
 དཔལ་འབྱོར་ལུང་ཡང་སྟོན། །རུས་པའི་ཅལ་རྫོགས་ལྷ་རྣམས་
 འཁོར། །སློག་སློང་བསྟེན་རྫོགས་གཟེར་མེད་ན། །ལྟ་དང་དམ་ཅན་
 རྩལས་མི་སྲིད། །ཅེས་སོ། །

དགོངས་པ་མི་འགྲུར་བའི་གཟེར་ནི། དཔལ་ཚེན་པོ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་ཁྲིའི་རྩ་ལྟར་⁽²⁾བསྐྱུབས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རང་སེམས་ལས་

(1) སློང་དཔེ་འདི། ༡༣༧-༩། ཚིབ་འདི་དཔེ་འདི། ༡༥༧-༦། ཨ་འཛོམས་དཔེ་འདི། ༡༣༧-༥། དཔེ་རྫོང་དཔེ་འདི། ༡༩༧-༣། རྫོ་
 བཀ་དཔེ་འདི། ༡༩༧-༦། རྩལ་ལུང་ཉེ། རྩལ་ལུང་ཉེ། །ཞེས་མེན་ནམ་སྐྱེས། རྩལ་ལུང་ལའི་མཚན།

(2) སློང་དཔེ་འདི། ༡༣༧-༡། ཚིབ་འདི་དཔེ་འདི། ༡༥༧-༣། ཨ་འཛོམས་དཔེ་འདི། ༡༣༧-༣། དཔེ་རྫོང་དཔེ་འདི། ༡༩༧-༥། རྫོ་བཀ་དཔེ་འདི། ༡༥༧-༣། རྩལ་ལུང་ཉེ།

དམིགས་པ་ཡིས། །བསྐྱུར་ཁ་ཤེས་ན་འདོད་དགུར་འགྱུར། །ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་འཕྲོ་འདུ་ཡིས། །སེམས་ཀྱི་རུས་པ་ཅུལ་རྫོགས་
 ཏེ། །གང་ལྟར་བསམ་པ་དེ་ལྟར་སྣང། །སྤྲུགས་དང་ཐུག་རྒྱའི་བྱིན་
 རྒྱབས་མཐུས། །ཞི་རྒྱས་དབང་དང་མངོན་སྲོད་སོགས། །པན་
 གཞོད་ལས་ཀ་གང་ཡང་འགྲུབ། །དཔེར་ན་ལོར་བྱ་གཅིག་ཉིད་
 ལ། །གསོལ་མཚོད་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ། །རི་ལྟར་འདོད་པ་སོ་སོར་
 བསྐྱངས། །འཕྲོ་འདུ་སྣ་ཚོགས་གཟེར་མེད་ན། །དམིགས་གཏད་
 གཅིག་ལས་དོན་མི་འགྲུབ། །འཕྲོ་འདུ་ལས་ཁ་བསྐྱུར་ཤེས་ན། །ཐེ་
 བྲང་ཐ་རྒྱུད་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཐིན་ལས་ཐོགས་མེད་ལས་ཀྱུན་
 འགྲུབ། །ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཚོ་འཕུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གཟེར་བཞིའི་མན་ངག་གནད་དུ་རྒྱུད་པས་སྐྱུ་དངོས་སུ་
 མཐོང་སྟེ་སྐྱའི་སྲོག་འཕྲོག། དག་ལ་བདེན་པ་འགྲུབ་པས་གསུང་གི་
 སྲོག་འཕྲོག་ཚོས་ཉིད་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་ཐུགས་ཀྱི་སྲོག་འཕྲོག།
 བདེ་གཤེགས་ཞི་བྱིའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་དང་རང་གི་སྒོ་གསུམ་དུ་

མ་རོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་མཚོན་སྟོན་གྱི་ཐོབ་པ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ལ་འབྲེངས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོ་གསལ་ལ་རང་དབང་
བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་སྟོན་ལུམ་ལམ་དུ་ཁྱེར་བ་ལ་གཉིས། ཤེས་པར་བྱ་བ་བརྟུང་དང་།
དམ་ཚིག་གི་གནས་བྱུག་ལས། དང་པོ་ནི།

འདི་སྐད་དུ། ལྷ་མ་སྟོན་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ཤེས་བྱ་བརྟུང་ཚུ་ལ་
གསང་སྟགས་ཉམས་སྲུབ་ལྟར། ཤེས་མཉམ་བཞག་ཏུ་སྟེན་འཁོར་
ལོ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་གསང་སྟགས་ཤེས་བྱ་བརྟུང་སྟོ་
ནས་ཉམས་སྲུབ་ལྟར་བར་བརྟུན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཁིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་
རི་དུགས་འབྲིད་བ་ལྟར་སྟོང་པོ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། སྟོན་
ལམ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། འདོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མི་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟུན་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་

(1) རྗེས་པོ་དཔེ་འདི། ༡༩༧-༩། སྟོན་སྟོན་གྱི།

བར་བྱའོ། །གནས་ལུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟར་ཤེས་
བར་བྱའོ། །སྐྱེ་ཐམས་ཅད་བྲག་ཆ་ལྟར་ངོ་བོས་སྒྲོང་བར་ཤེས་བར་
བྱའོ། །སྐྱ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་རྩ་ལྷོ་བར་ལྟར་སྐྱར་ལ་རང་བཞིན་
དུ་མ་བྱུབ་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཚུ་ལས་
ཚུ་བྱུར་བརྗོད་བ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །འཕྲོ་འདུ་ཐམས་ཅད་མིག་
ཡོང་ལྟར་སྐྱ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཚོ་འཕྲུལ་
ཐམས་ཅད་སྐྱུལ་བ་ལྟར་རྣམ་བ་སྐྱ་ཚོགས་མཚན་ཉིད་མེད་བར་
ཤེས་བར་བྱ་སྟེ་ཤེས་བྱ་བཅུའོ།།

གཉིས་པ་དམ་ཚིག་གི་གནས་ལྗོངས།

མན་ངག་སྒྲོན་པའི་གྲ་མ་ལ་གདུང་བ་མི་བཅད་བ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་སྐྱུབ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོར་
བ་དང་། སྒྲོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡལ་བར་མི་བཏང་བ་དང་།
ཡི་དམ་མི་སྤང་བ་དང་། སྐོམ་པའི་དོན་དང་སྒྲོད་བ་སྒྲོད་མ་ཡིན་བ་ལ་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། 14/ཁ-ལ། ཨ་འཛོམས་དཔེ་རིང་། 127-ཀ-པ། རྩ་ལྷོ་བར་གྱི།

གསང་བ་དང་དྲུག་གོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྒྲོམ་དུ་རིག་འཛིན་རྣམ་
པ་བཞིའི་གོ་འཕང་ལ་སྐྱོར་བའི་ལམ་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་བཤད་
པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པ་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྤྱ་མའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་སྤྲུག་རྒྱ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་གསུམ་གསལ་བ་ལ་
སྒོ་བཞག་སྟེ་བསྒྲོམས་པས་ཚོགས་དང་སྐྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
མཛོན་དུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལས། ཤེས་བྱའི་ཉམས་སྲུ་འབྲུང་
བ་ལྟའི་རྒྱང་རྣམས་རིམ་གྱིས་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་ཉལ་སྲུ་དུ་བ་
དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྲིག་བྱ་མེ་བྱིར་དང་། ཞེས་མེ་དང་། (1) སྒྲིག་མེད་
གྱི་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཉམས་སྲུ་སྒྲུང་བ་མཆོད་པའི་
ཉལ་སྲུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལྟས་ལ། ཉལ་སྲུ་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༩༡-༥། །ཞེས་མཆོད་འཁོད་འདུག།

གཅེར་བུར་སྤྱད་བ་བག་ཚགས་བྱང་བའི་ཉགས་དང་། ཉམ་མཁའི་
 སྐས་ལ་འཛེགས་བ་ས་ཐོབ་པའི་ཉགས་དང་། སེང་གོ་དང་སྤང་པོ་
 ཆེ་ལ་ཞོན་བ་ས་ཐོན་པའི་ཉགས་དང་། གཟུགས་བརྟན་ཞལ་འཇུ་མ་
 བ་སོགས་ལུང་བརྟན་ཐོབ་པའི་ཉགས་ཉེ་མདོར་ན་རྩོ་རྩེ་བཞོད་བ་
 ལས་གསུངས་བ་བཞིན་ལམ་ཉགས་ཀྱི་རིམ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
 བ་འབྱུང་སྟེ་སྤྲུག་པའི་⁽¹⁾དགའ་བོད་སྐྱེས་ན་བདུད་ཀྱི་སྐྱབས་བལྟ་
 བས་བཟང་པོ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རི་བོད་སྐོམ་
 པའི་ཆོ། རུལ་སྐྱབ་དང་། ཡི་གོ་དང་། ལུག་མཚན་དང་། སྐྱ་སྤ་མོ་
 ལ་སོགས་བ་དང་། མེ་དང་ཚུ་དང་རླུང་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་
 སྐྱེ་མཆེད་མཐོང་བའོ། །ནང་གི་བོད་སྣ་བསྐོམས་པས་དབུགས་ཀྱི་
 བང་དུ་རྒྱ་བ་མི་ཚོར་བ་འབྱུང་ངོ། །གསང་བའི་བོད་སྐྱོད་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱུ་མ་སྤར་ཤེས་བ་དང་། ཚོལ་སྐྱབ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་དབྱེདས་ནས་སངས་རྒྱས་པར་རྟོགས་པས་སྐྱོད་ཡུལ་ཡི་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༩ཁ-༡། །སྤྲུག་པར། །

ཤེས་སུ་གསལ་བར་འབྱུང་ངོ། །སྤྱིའི་རྟགས་ལོད་དང་། སྐྱ་དང་། སྤི་
དང་། གཟུགས་བརྟན་ཞལ་འཇུམ་པ་དང་། མར་མེ་རང་འབར་བ་
དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་འཕར་བ་དང་། ཞམས་བདེ་བ་དང་། དང་
བ་འདྲེན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ནང་གི་རྟགས་སྤར་ལས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེ་བ་
དང་། ཆགས་པ་ཚུང་བ་དང་། སྤྱོགས་རིས་དང་བྲལ་བ་དང་། དམ་
ཚིག་ལ་རྗེས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་མ་དང་མཆེད་སྤོགས་ལ་གཏུང་བ་དང་།
འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ལ་མི་རེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་མི་དོགས་པ་དང་།
བདུད་ལ་ཉམ་མི་ང་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་
ལ་འང་དག་འབྲོད་མེད་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་མོ་ལ་དབང་བས་ནང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་སྤྱིའི་
ཡུལ་ལ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། སྤྱིའི་འབྱུང་བ་ལྷའི་གཞོན་པས་ལུས་ལ་མི་
ཚུགས་པ་སོགས་སེམས་དང་སྤྱང་བ་འདྲེས་པའི་རྟགས། བཟོད་
པ་སྤྱང་བ་རྣམ་འབྲེད་ལས་སུ་རུང་བས། བྱེ་མ་ལས་གསེར། སྐྱམ་
ས་ནས་ཚུ། སོལ་བ་ལས་ལྷོན་ཤིང་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྤྱང་བ་དང་

སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྟགས་རྣམས་མངོན་ཞིང་། ལུས་ཐ་མལ་
 ལས་མ་གྱུར་གྱང་། སེམས་ལྷའི་སྐྱུར་སློབ་པས་ན་རྣམ་པར་སློབ་
 པའི་རིག་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། **སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱས་པ་ལས།** རྒྱ་མིག་རྒྱ་ས་
 རི་ལྟ་བུ། །ཕྱག་རྒྱ་ཐོབ་ལ་མ་རིག་པའི། །གཟུགས་རྫོགས་སྟོབས་
 ཆེན་དེ་ལོ་ན། །ཞེས། རྒྱ་མིག་ནི་ལུས། རྒྱ་ས་ནི་སེམས་ཕྱག་རྒྱ་ཐོབ་
 པའི་དོན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཆོས་མཆོག་མ་ཐོབ་པར་འདས་ན། བར་དོར་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ། རྟོག་པོར་དང་། སུམ་ལྟར་དོ། །རྣམ་སློབ་
 གྱི་ལུས་དོར་བ་དང་། སེམས་ལྷའི་སྐྱུར་སློབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། **ལས་**
རིམ་ལས། ལྷ་བ་བཅུ་དྲུག་བསྟེན་སྐྱབ་ཚེ། །དོ་རྗེའི་ལུས་སུ་མ་
 གྱུར་བར། །སྟོབས་རྩུང་རྒྱུན་སྟོན་ཞན་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་ཏོག་འབྱུང་
 པའི་ལྷག་ལུས་བཞག་། །དོ་རྗེ་འཆང་སར་རིག་པས་འགྲོ། །ཞེས་
 སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེན་ཆོས་མཆོག་ཐོབ་ནས་ཆེ་ལ་དབང་
 བར་དངོས་སུ་སྐྱེར་ཏེ། **རྒྱུད་ལས།** ཆེ་ལ་དབང་པའི་རིག་འཛིན་
 ཐོབ། །ལྷ་དྲུག་བཅུ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་གིས། །དབང་བསྐྱུར་རིགས་

གྱི་དམ་པ་ཐོབ། | ཅེས་འབྲུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ཉི་བར་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་
བསྟེན་པ་ནི།

རྒྱུད་ལས།

ལའོར་བཅས་མཚོན་པ་རྫོགས་པ་དང།།

བསྟེན་པའི་ལུགས་བཞིན་བཅོམ་པར་འབད། | ཅེས་པས།

གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་ནས་ལུག་རྒྱ་སྟོས་པའི་བར་རི་ལྟར་
བསྟོམས་ཀྱང་གསལ་བཟུན་ཆོས་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་
འདྲེས་པར་ཉམས་སུ་གླངས་པས་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ཡོན་
ཏན་མངོན་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། སེམས་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་མངོན་པར་
ཤེས་པ་ལྟ་དང་། ཚོ་འབྲུལ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྤྱུལ་པའི་
སྤྱུ་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་ཉན་པ་དང་། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་དུ་
བྱས་པས་ཆོས་མཚོག་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། ལྷོགས་མའི་ལུས་
རྫོ་རྗེའི་སྤྱར་བྱུབ་ནས་སྐྱེ་ཤི་མེད་པའི་སྤྱིར་ཆེ་ལ་དབང་བའི་རིག་

འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་རིམ་ལས། དོན་མཐོང་འཇུག་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི། །ཚོགས་སྲོད་བསྐྱབ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས། །ལུས་ཁམས་
སྐྱེ་གནས་ཟག་པ་ཟད། །དོ་རྗེའི་ལུས་གྱུར་ཆེ་ཡི་རྟེ། །མཐོང་པའི་
ཚོས་ལ་སྲུང་ན་འདལ། །ལུས་མ་བོར་བར་རྒྱལ་བའི་ས། །འཛིགས་
པ་ཀུན་བྲལ་ཚོ་འཇུག་རྫོགས། །ཞེས་བ་སྟེ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་
ལྟར་བྱས་ན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱུས་བྲག་ཕུག་མ་ར་ཉི་ཀར་མཚུ་
ར་བས་སྐྱབ་སྟེ་མོ་བྱས་ཏེ། ཉེ་རྒྱུའི་སྲོད་པ་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེ་ཤི་མེད་
པར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སློམ་པའི་ལམ་རྫོགས་པར་
བསྟན་པ་ནི།

རྒྱུད་ལས།

སྐྱབ་པས་སློམ་པའི་ལམ་ལ་འབད།།

ལྟ་སྐྱེ་འཇུག་ཚོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འབྲུལ་
པ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞིག་གི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཚོས་

མཚུངས་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཚོས་ཉིད་མཉམ་བར་
 ཅལ་སྦྱོང་ཞིང་། ལུས་དགྱེལ་གྱི་ཉེན་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 རང་ནས་ཚོ་འཕུལ་སྒྲ་ཚོགས་གྲུབ་པས། ལུས་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་རང་
 བཞིན་འཇའ་ཚོན་ལྷ་བུར་སྦྱང་ཞིང་། སེམས་ས་དགའི་འི་མ་སྦྱོང་བ་
 ལ་མཚན་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱུར་འབགས་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ལོངས་སྦྱོང་
 རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་དགོངས་པ་དང་བདེའི་ཚོས་ཉན་པའང་གྲུབ་ཏེ།
 རྒྱུད་ལས། རང་ལུས་རྒྱལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། །གོམས་པ་མངོན་དུ་
 གྱུར་བའི་སྟེ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྒྱན་དང་ལྗན། །ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་
 སའི་རིག་འཛིན་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་ནང་གསེས་སུ་ས་གཉིས་
 པ་ནས་ལྷ་བའི་བར་ལ་དོ་རྗེའི་རིག་འཛིན་ཞེས་བྲ་སྟེ། རྫོགས་པ་དོ་
 རྗེ་ལྷ་བུས་རང་སའི་སྐྱེབ་པ་འཛིག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དུག་པ་ལ་ཤེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོན་པ་གཙོ་བོར་སྦྱོང་ཅིང་། ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་བས་ན་འཁོར་ལོའི་རིག་འཛིན་ལོ། །བདུན་པ་ལའང་ཐབས་

ལ་མཁའ་ས་པས་འཁོར་ལོ་ལྟར་འབྲུལ་སང་⁽¹⁾ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེཉིད་དུ་
 རིག་གོ། །བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་
 རང་གི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རིན་པོ་ཆེའི་རིག་
 འཛིན་ལོ། །དགུ་པར་ཆགས་པ་མེད་པས་ཞིང་སྦྱོང་ཞིང་དོན་བྱེད་
 པས་བརྒྱའི་རིག་འཛིན་ལོ། །བཅུ་པ་སྤོང་ལས་སུན་སུམ་ཆོགས་
 པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་ཞེས་བྲ་སྟེ།
 འམས་རིམ་ལས།⁽²⁾ལོངས་སྦྱོང་གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱའི་རིགས། །དོ་རྩེ་
 འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་དང་། །བརྒྱ་རལ་གྱིའི་རིག་འཛིན་འགྲུར། །ཞེས་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱས་བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད་
 དུ་དཔལ་ཡང་དག་ཏེ་རུ་ཀའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་རིག་འཛིན་ལ་ན་སྤར་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་སྤོང་ལས་རྣམ་
 པ་བཞི་ལ་རང་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༩༡-༡༡ །འབྲུལ་སྐྱང་། ་།

(2) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༩༡-༩། །འམས་རིམ་ལས། ་།

བཞི་བ་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་སློབ་པའི་ལམ་རྫོགས་
 པར་བསྟན་བ་ནི། **འདི་སྐད་དུ།** མཚན་མ་བཟོན་པོ་བྱུང་བ་དང་། །སྐྱབ་
 པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་བསམ་ལམ་གོང་མའི་གནས་རྣམས་
 མཐར་ཕྱིན་ནས། འདིར་ཚོམ་བྱ་འབྲུམ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཚུབ་ལ་
 སྦྱར་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་སྦྱོར་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་སངས་རྒྱས་དང་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་པལ་ཆེར་
 མཉམ་ཡང་། སྐྱགས་སུ་སྐད་ཅིག་གི་བྱེ་བྲག་སྐྱེད་པའི་བོགས་དབྱུང་
 དུ་ཡོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནས་སློབ་ཏུ་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཚོས་སྤྱི་ཞལ་མཐོང་བ་ནི་སྤངས་ཉོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 སྦྱོར་གྲུབ་རིག་འཛིན་དུ་རྒྱལ་དབང་བསྐྱེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། **འོན་**
ལས་རིམ་ལས། སྤྱི་མའི་རིགས་ལ་མཐུ་རྫོགས་པས། །བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་བྱི་མ་སྤྱངས། །སངས་རྒྱས་ས་ཡི་ཤེས་རབ་གསུམ། །སྦྱོར་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་རིགས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པས་སྦྱོར་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྤྱི་རི་བཞིན་པར་བཞག་པ་དང་

འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མདོའི་ལམ་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་
 འཛིན་བཞིས་ས་བཅད་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དྲུག་དང་
 ཚུལ་བཞིས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ཡང་དག་པའི་གནས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ལྟར་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་འགྲོས་ལྟར་
 བཤད་པས་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤངས་ཐོབ་མེད་བཞིན་བསྐྱབ་བྱུང་
 བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤོང་སྤྱིར་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལྷན་གྲུབ་རིག་
 འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་ཅིས་འགོ་བསྐྱེས་ཀྱང་། ད་དུང་དེའི་རང་
 བཞིན་ཅི་ཡིན་པ་སྟོབས་སུ་གྱུར་ནས། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་དབྱེད་ཀྱང་ཉེས་པའི་སྐྱོན་གྱི་མི་གོས་པས་⁽¹⁾སའི་
 མཚོགས་མཚགས་བསྐྱེད་ཅན་དང་། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་བཟང་
 པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་
 ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡེ་གོ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་
 ཀྱི་ས་འོོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་གསུང་སྤྲུགས་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༩༠༧-༧། རི་གོས་པ་ལ་།

མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མེད་ས་སྤྱོད་ས་⁽¹⁾བཅུ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་
 འཛིན་པའི་གོ་འཕང་ལ་སྤྱོད་དུ་ཡོད་དེ། **རྒྱན་སྤྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལས།**
 ཡང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །འཚང་རྒྱ་ལོག་མིན་གནས་
 མཚོག་ཏུ། །སངས་རྒྱས་མ་འགྲུང་འདོད་ཁམས་སྤྱ། །སངས་རྒྱས་
 མཛད་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་སྤྲུགས་གྱི་ས་
 ཁྱུང་པར་བ་རྣམས་སྤྱོད་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མས་བཟོད་ནས་ལོག་
 མིན་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་སྟོན་ཅིང་ཐབས་མ་འགགས་པའི་མཛད་པ་
 བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐོན་ལས་ཚད་མེད་པ་ལ་རང་གིར་བྱེད་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིག་པའི་ཆ་ནས་དེ་སྐད་དུ་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་
 དོན་ལྟར་བཀའ་བ་སྟེ། **རྒྱད་ལས།** མཐར་ཐུག་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ་པ་
 ཡི། །བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཚབ་སྤྱེས་བྱས་མཛད། །གསང་བའི་འཁོར་ལོ་
 ཡང་དག་འཁོར། །ཀུན་ལ་མཐུན་པའི་ཚོས་སྟོན་ཅིང་། །མཛད་པ་
 བཅུ་གཉིས་ཚོས་ཀྱང་སྟོན། །ཞེས་སོ།།

(1) ལྷོང་དཔེ་རིང་། ༡༧༧-༡༩ ཨ་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༡༩༧-༡༩༩ རྩོམ་སྤྱོད་པ། །

དེའི་དབེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ནས་འཁོར་
བ་མཐའ་ཅན་གྱི་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྟུན་
གྲུབ་རིག་འཛིན་གྱི་ས་ལ་བཞུགས་ནས་འོག་མིན་བསྐྱོད་དུ་དག་
པའི་འཁོར་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་ཐུགས་རྗེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་
གཡེལ་བ་ལྟ་བུ་ལོ།།

འདི་དག་གིས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆེ་དབང་དང་ཕྱག་རྒྱའི་རིག་
འཛིན་གཉིས་ཀར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་རྗེས་འཇུག་པལ་གྱིས་དེའི་
སོ་མཚམས་སྟེད་བ་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བའང་འདིར་སངས་རྒྱས་
གཉིས་བ་དེའི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སློབ་བསྐྱོད་ཁ་བྱེད་བ་ལས་རི་
ལྟར་ཉོགས་པ་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་། ལྟུན་གྲུབ་དག་པ་ས་
གསུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་ལོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ས་རིམ་གྱི་⁽¹⁾ལྷུང་བཤད་
མ་ཐག་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་ཀུན་མཁུན་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཕྱག་

(1) དཔེ་རྙིང་དབེ་རིང་། ༡༩༡-༣། རྩལ་ས་རིམ་གྱི་༽

རྒྱ་ཆེན་པོ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་། ལྷན་གྲུབ་དག་
 པ་ས་གསུམ་དུ་བཞེད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པར་སྒྲུང་ངོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་ན་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རིག་
 འཛིན་བཞེས་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་དུ་གོམས་ཤིང་ཤེས་
 རབ་དང་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཐོད་རྒྱལ་བ་
 ཁ་ཅིག་སྐྱེར་ལམ་ནས་མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་བར་ཆེག་ཚོད་དུ་བྱིར་ནས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
 པོ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བའང་ཡོད་དེ།

རྒྱུད་ལས། ཁ་ཅིག་དབང་སྐྱེར་རིགས་ཉིད་ལས། །བཅུ་དྲུག་དོན་
 གྱི་སྐུ་ལྡོ་རྩེ་གས། །ཁ་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནས། །ལྷ་མེད་ཀུན་
 ཏུ་བཟང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱས་གཉིས་བའང་རིམ་གྱིས་བར་དོགས་བ་སྐྱེ་ན་གོང་དུ་རྒྱལ་བ་
 མཚུངས་པ། ཞེས་བཤད་པས་གོ་བར་འགྱུར་ལ་དེར་མ་སྟོས་པ།

འོག་མིག་ཞེས་བྱ་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་
སངས་རྒྱས། །སྐྱེལ་བ་པོ་གཅིག་འདིར་འཚང་རྒྱ། །ཞེས་རྣམ་སྣང་
མངོན་བྱང་དང། །ཟླ་གསང་ཐིག་ལེར་གསུངས་པ་བཞིན། །ཤུ་
ཐུབ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྲོལ་རོལ་ནས་སྤངས་ཏེ་གསུངས་མཐར་
སྤྱིན་པར་སངས་རྒྱས་བཞིན་དུ་ཞིང་འདིར་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་
བསྟན་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱང་འཇུག་གི་གོ་
འཕང་བརྟེན་ཚུལ་ལ་གཉིས། །འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང།
སྤྱུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཟབ་མོས་
སྤྱངས་ཤིང། །རོལ་མོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ལྟར་གསལ་བས་སྲིད་
པར་འཇུག་པའི་ངི་མ་སྤྱངས། །སྣ་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་སྟོན་ཡུལ་དང་
བྲལ་བར་ཏེ་གསུངས་པས་ཀུན་ཏུ་ཏེ་ག་པའི་བག་ཆགས་སྟོངས། །ཀུན་
གཞི་གནས་སྤྱུར་པས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང། །དེ་བཞིན་

དུ་སྐྱེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབྱིངས་སུ་བྱུབ་པས་མཉམ་
 པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དབྱིངས་སུ་
 བྱུབ་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྐོ་ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དབྱིངས་སུ་བྱུབ་པ་ནི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྲི་
 ལྡང་བ་ཞིང་ཁམས་སུ་གནས་འགྱུར། བང་སྤང་ལོ་ལྷ་སྐྱུར་གནས་
 འགྱུར། གསང་བ་ཚོགས་བརྒྱད་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པས་རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། **སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་**
ལས། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་སྤྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་རྫོ་
 རྒྱས་སྤྱིར། །སངས་རྒྱས་བརྗེའི་འདབ་ལྗར་རྒྱས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
 འདིར་མ་ཆགས་བརྗེ་ཅན་དང་ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས་
 མདོན་དུ་བྲས་པ་དེའི་ཆེ་དཔལ་སྐྱེ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གྱི་
 སྐྱེ་ལྷ་ལོ་དུས་གཅིག་ལ་རྫོགས་པས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་

རྣམ་པར་གཞག་ན།

དང་པོ་མི་འགྲུར་དོ་རྗེའི་སྐྱུ་ལོ།

ཡེ་ཤེས་དུ་བ་ལས།

དབྱིངས་ཀྱི་དག་པ་དོ་རྗེའི་སྐྱུ།།

མི་འགྲུར་མི་ཤིགས་བསམ་ལས་འདས། །ཞེས་བས་གདོད་

མའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་ཚོས་ཉིད་ལ་འཕོ་

འགྲུར་མེད་ཅིང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་པར་རྟག་པས་

ན་དེ་སྐད་དུ་བཏགས་ལ། ཡང་ཡེ་ནས་དི་མ་དང་བྲལ་བས་རང་

བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལྷོ་བྱུར་གྱི་དི་མ་ཆ་དང་བཅས་

པའང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་

རྒྱས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས།

ངེ་མ་བལ་ཕྱིར་བྱང་བ་སྟེ།

ཡོན་ཏན་རྒྱས་པས་ཆུབ་པ་ཉིད།

གཉིས་མེད་འདྲེས་ཕྱིར་བྱང་འཇུག་ཕྱིར།

མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་སྐྱར་བཟོད་དོ། །ཞེས་པས་སེམས་ཉིད་འོད་

དུ་གསལ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆ་ལ་གཏོགས་
ཤིང་། ལྡང་ཆ་ལ་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་
པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཅེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་
མཐུན་བཅེ་བུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་ཆ་
ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་འདྲེས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞིར་གནས་པའོ།

གསུམ་པ་ཞི་བ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། ལྡང་རྒྱང་ལ་མི་འདོད་དེ་རིག་

བའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཚོས་ཉིད་ལ་ཚོས་སྐྱར་འདོད་པ་
ལྟར་ན་རྗོངས་སྐྱ་ཡིན་ཏེ་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

དུ་མར་སྐྱང་ཞིང་ངོ་བོ་ལ་མ་འདྲེས་པའི་ཆ་ནས་ཚོས་སྐྱར་འདོད་
པ་ལྟར་ན་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ་བཤད་མ་ཐག་པས་
ཁྱབ་པོ། །འདིར་གང་ལ་ངོས་བཟུང་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དམིགས་
བསམ་ལས་འདས་པའི་སྲིར་དང་། ཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་སྐུ་ལ་མ་སྲུག་ཏེ་རྟག་ཆད་མ་སྲུབ་པའི་སྲིར་རོ། །དེའི་སྲིར་
དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐའ་དབྱུས་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་
སྐྱོང་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་གནམ་གང་
གི་ལྷ་བ་ལྟར་མི་མངོན་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བཞུགས་ཀྱང་།
མཐུན་ཆ་མ་འགགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསལ་མཉམ་བཞག་གི་
ཆ་ལས། སྲིར་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆེད་པའི་སྐྱོང་པོར་བྱེད་པས།
རྒྱལ་སྐྱས་སར་གནས་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་

ལ་གཟུགས་སྐྱེ་མིག་ལ་སྣང་བ་དང་། རྣ་བར་གསུང་ཐོས་པ་དང་།
འཕགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དེ་སྣོམ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བ་
དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བདེ་བའི་རེག་སྣང་བ་དང་། ཉོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་མངལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཐེམ་ལ་མ་སྐྱུགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་མེད་དེ། བསམ་མི་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱུས་ཁོ་
ན་ལས་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །**དེ་སྐད་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་བླ་མ་**
ལས། ཚེས་སྤའི་ཡེ་ཤེས་ནང་དུ་གསལ། །དམིགས་མེད་འཆར་གཞི་
ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱིངས་ནང་གསལ་དུ་གསལ་བའི་
སྐྱེ་འདི་གསུམ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། **སྐྱེ་འབྱུང་ལས་ལས་**
ལས། ⁽¹⁾ ལྷན་ཚོགས་རིག་པ་རང་སྣང་བའི། །ཞིང་དང་གཞལ་ལས་
གདན་ཞི་རྒྱུ། །འོད་ཟེར་དུ་མར་སྣང་བ་སྟེ། །ཞེས་པས་དབྱིངས་

(1) དཔེ་རྙིང་དཔེ་རིང་། ༡༧༡-༡། རྒྱལ་ལས་ལས། །

ནང་གསལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་མན་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་
 རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བ་ལྟར་ངེས་བ་ལྟ་ལྟན་གྱི་སྐྱེ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
 རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་སྣང་བའི་རྒྱལ་ཚབ་རིགས་ལྟའི་སྟོན་
 བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ལྟར་སྣང་
 ཞིང་ཉམ་བ་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་ལོར་སྐྱོད་ལ། གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པས་ས་བཅུའི་དབང་སྤྲུག་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་
 བ་སྐྱིབ་བ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་ཤིང་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེད་པའི་ཡོན་
 ཏུན་མཐའ་དག་ལ་གཟེགས་པའི་སློ་མིག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་
 རྟེན་དུ་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། **ཅེས་པ་ལྟར་ལྟེན་དམ་གྱིས་**
བསྐྱེས་ཕྱིར། །རྟོག་གནས་མིན་ཕྱིར་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་
བ་མེད་ཕྱིར་སྲིད་ཞེས་མ་བསྐྱེས་ཕྱིར། །རྒྱལ་ཡུལ་འབགས་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་གཞུང་ཡས་ཁང་བ་ལ་

(1) ལྟེན་དཔེ་རིང་། ༡༡༧-༡༩ ཅེས་རི་དཔེ་རིང་། ༡༤༩-༥༡ ཨ་འཛོམས་དཔེ་རིང་། ༡༡༧-༤༡ དཔེ་རྙིང་དཔེ་
 རིང་། ༡༤༧-༤༡ རྟོག་གནས་དཔེ་རིང་། ༡༤༧-༣༡ །རྟོག་ཡུལ་༽

སོགས་ཕྱུག་སྐྱུམ་ཚོགས་པའི་གནས་རྒྱུ་རང་སྣང་གཞིའི་
འོད་གསལ་ལས་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་མི་ལམ་དག་པར་ཤར་བ་དང་ཚོས་
མཚོངས་པར་གང་དུ་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་དེར་སྣང་བ་ལས་
ཕྱོགས་གཤམ་ན་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པར་ཡང་མི་ལྟོའོ། །འདི་ལྟར་
རྒྱུ་དབུ་མར་ཚུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བའི་སྣོང་
གཟུགས་གནས་ཁང་གཅིག་དུ་ཚོགས་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ལྟན་
ཅིག་དུ་མཐོང་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དང་ནང་གསལ་གྱི་
སྐྱེ་གསུམ་པོའི་བྱུང་བར་ཤེས་འོད་ནང་དུ་རུབ་ནས་འོད་ལྗེའི་འཆར་
གཞིར་གནས་པ་སྤྱི་བའི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཉི་
མའི་རྒྱུ་གྱིས་མན་ཤེས་ཀྱི་འོད་ལྗ་སྤྱིར་གསལ་བ་ནི་རང་སྣང་ཡུལ་
ལ་ཤར་ནས་སྤྱིར་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་གྱི་སྐྱེར་
འབར་བའི་དཔེས་ཤེས་པར་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྗ་པ་ཅེར་ཡང་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི།

རྒྱལ་སྐྱེས་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་སྤྱིང་དུ་འབྲིང་བར་

བྱེད་པའི་དེད་དཔོན་དམ་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དེའང་གཏུ་པ་
 བྱ་མཚོག་ལ་སྒྲུང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལོངས་སྐྱུའི་སྟོན་པ་ནི། རང་
 སྒྲུང་ལ་དབྱིངས་གྱི་ལོངས་སྐྱུ་ཚེན་པོ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུང་ཡང་།
 དངོས་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་བཞིན་དངོས་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་མེ་
 ལོང་ལ་ཤར་བ་ལྷ་བྱུང་བྱེད་དེ། གཟུགས་བརྟན་དུ་མཚོན་དཔེ་ལ་
 སོགས་པའི་ལོངས་སྐྱེད་རྫོགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། ཞིང་ཁམས་
 དང་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། ས་བརྩུ་པའི་སྒྲུང་
 བས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཕྱིར་བྱེད་སྐྱུལ་ལོངས་སྐྱུ་ཞེས་ཉི་ཟླ་ཁ་སྐྱོར་
 བས་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་རང་སྒྲུང་གི་རང་བཞིན་འབྱུང་
 བས་ན་རང་བཞིན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུའི་ཞིང་ཁམས་སུ་གྲགས་པ་འོག་
 མིན་དང་། མངོན་དགའ་དང་། དཔལ་ལྷན་དང་། བརྒྱ་བཙེགས་
 བའམ་བདེ་བ་ཅན་དང་། ལས་རབ་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྟར་རྣམ་
 པར་སྒྲུང་མཛད་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལྗེའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་དག་
 པའི་འཁོར་ལ་ས་བརྩུ་པོར་རིགས་ལྷ་ཚོས་ལྷ་གནས་འགྱུར་ལྗེའི་

རང་བཞིན་མངོན་དུ་བསྟོན་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་
ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པ་ཉིད་དེ། ལྷ་འབྲུག་
མངོན་བྱང་ལས། དག་པ་ས་ཡི་དབང་ཉིད་ལྷིར། །སྟོན་པ་ལྷ་དང་
ཆོས་རབ་ལ། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡོངས་རྫོགས་པ་ལས། །རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སྣང་པོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ།།

དེའི་ངང་ལས་འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་ནི།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ས་བོན་ལས་
བྱང་བ་སྟེ། ལུ་དང་ལྷ་གཟུགས་དང་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དངོས་
གསུམ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་སྦྱང་ཞིང་། ལྷ་བ་ལ་གཟུགས་བརྟན་
འཛོག་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ལྟར། ལྷ་བ་ལྷ་བུའི་ཡོངས་སྐྱེལ་གདུལ་
བྱའི་ངོར་སྐྱེལ་བ་འགྲུད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་ལ། ལུ་ལ་གཟུགས་བརྟན་
འཛོག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གནས་པ་བཞིན། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེལ་བ་སྦྱང་
བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་འཛོམ་དུས་ལུ་ནང་དུ་ལྷ་
གཟུགས་རྩོལ་མེད་དུ་འཆར་བ་ལྟར་སྐྱེལ་བའི་སྦྱང་བརྟན་གང་ལ་

གང་འདུལ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའང་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ལས་དབང་གི་
 མགོ་གྲུན་ལ་སྟོན་པའི་མཐོ་རིམ། ཟེད་ལ་སྟོན་པའི་དུད་འགྲོ། ཟུར་ལ་
 བསྟན་པའི་དམུལ་བ་དང་ཡི་དྲུགས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
 ལ་སྟོན་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དང་མཐུན་པའི་དོན་
 མཚན་ཕྱིར། རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐུབ་པ་དུག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་དོན་མཚན་
 དེ། དེའང་ལ་ལར་སྐྱབས་པའོད་ནམས་ཚེན་པོ་མཚན་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་
 སོགས་པས་འདུལ། ལ་ལར་གསུང་སྐྱེ་ཚོག་རང་མཚན་ལས་འདས་
 པའི་ཐེག་བ་སྣ་ཚོགས་པས་འདུལ། ལ་ལར་ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
 པོའི་སྟོན་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་དུག་
 གིས་འདུལ། ལ་ལར་དངོས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ནས་མཚན་པའི་ཕྱིན་
 ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་འདུལ་བ་སྟེ། **པལ་པོ་ཆེ་ལས། གྱི་**
རིགས་གྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་པ་ཅི་ཚད་མེད་དེ། འགྲོ་
བ་གང་དང་གང་གིས་འདུལ་བ་དེ་དང་དེའི་གཞུགས་དང་ཁ་དོག་དང་
མིང་གིས་དོན་མཚན་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་དག་ལས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་མཚོག་གི་སྐྱེལ་
 པའི་སྐྱ་ཞེས་བཟོད་ལ། བྱུགས་རྗེས་གདུལ་བ་གཞན་དག་ལ་སྐྱ་
 ཚོགས་སྐྱེལ་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ཉུང་། སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་
 དངོས་སུ་ཕན་པ་དེའི་ལུས་སུ་སྐྱེལ་བ་སྟེ། ལུ་གཤི་ཚེ་ཉ་པོ་ཚེ་དང་།
 བད་ཀྱི་ཚེ་སློག་ཆགས་དེས་བ་དང་། སློན་པོའི་སྤིང་དུ་ཅང་ཤེས་ལྷ་
 ལ་ཏེ་སོགས་པར་སྐྱེལ་ནས་དོན་མཛད་པའོ། །བཟོ་ནི་བེམ་པོ་
 ལྟར་སྤང་བ་དེས་སུ་བྱིས་བ་དང་། འབྲུང་དུ་བྱོན་བ་དང་། བརྒྱ་དང་
 དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། སྐྱེད་ཚོས་ཚལ་དང་། ཀུན་དགའ་ར་
 བ་དང་། ཁང་བཟང་དང་། འོར་བུ་དང་། ལྷ་གཟིངས་དང་། ཟམ་
 པ་དང་། སྐྱོན་མེ་ལ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་
 དངོས་པོ་སྟེར་བ་ཐམས་ཅད་བྱིན་རྒྱལས་གྱིས་སྐྱེལ་བ་སྟེ། དེ་དག་
 གྲང་དབྱིངས་ལས་བྱུང་ཞིང་དབྱིངས་ལ་ཐིམ་པའི་རྩྭ་ལ་ཤིན་ཏུ་དབྱུང་
 བཟོད་པ་**ཀུན་མཁྱེན་གྱིས།** གདུལ་བྱ་མེད་ན་འདུལ་བྱེད་དབྱིངས་སུ་
ལུ་བ། །རང་སྤང་ལོངས་སྐྱ་ཚོས་སྐྱའི་ངང་དུ་ཐིམ། །ཚུ་སྟོན་མེད་ན་

ཟླ་གཟུགས་མཁའ་ལ་འབྱེད། །ཚོས་གྱི་དབང་གིས་ཟླ་བ་དབྱིངས་
སྐྱུ་བྱུ་བ། །གནམ་གང་ཟླ་བ་འཕེལ་འབྱེད་མེད་པ་བཞིན། །གདུལ་
བྱ་ཡོད་ན་སྟོན་བཞིན་རིམ་གྱིས་སྤང་། །འདི་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེན་
གྱིས་བྱུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་ཚུ་སྟོན་མེད་དུས་ཚུ་ཟླའི་གཟུགས་བརྟན་
ཟླ་བའི་དབྱིངས་སྐྱུ་རང་བྱུབ་པ་ལྟར། གདུལ་བྱ་མེད་ན་དེའི་ངོ་བོར་
སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་སྐྱེལ་སྐྱེའི་ཟླ་གཟུགས་རང་སྤང་ལོངས་སྐྱེའི་
རང་དུ་ཞི་བ་ཙམ་ལ་ཐེམ་པའི་དཔེས་བཏགས་ཀྱང་། གཅིག་ནས་
ལོངས་བ་ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་ཐེམ་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྐྱེའང་ནང་གསལ་ཚོས་སྐྱེའི་དབྱིངས་སྐྱུ་
ཐེམ་པས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སྐྱུ་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནམ་གང་གི་
ཟླ་བ་ནང་གསལ་དུ་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱུ་མ་བ་རྣམས་དེའི་ཆོ་
འཇུག་པ་ཚོས་དབྱིངས་སྐྱུ་ཞི་བས་འགོག་པ་དམ་པའི་རང་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་སྤང་དུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ལས་
དོན་མཛད་དོ་ཞེས་སྐྱེང་ལ། རྒྱུད་ཟླ་མར་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་

གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་
མཛད་པར་འདོད་དེ། མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་ནི་ཡི་
ཤེས་འདོད། །ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱགས་ཀྱི་ལྷན་པར་ལ་ཆེད་ཏུ་བཟོད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སྤངས་རྟོགས་མཐར་སྐྱེན་པའི་གནས་སྐབས་དག་པ་
གཉིས་ལྡན་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུང་བར་
མི་བཞེད་པ་ཁོ་བོའི་སྐྱེས་པ་ཀུན་མཁུན་དག་གི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་
ཡིན་ཡང་། འདིར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་
དགོངས་སྐྱོད་ཟབ་མོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞལ་བ་ན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ངང་བཞེན་ཅིང་ཡང་འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། བཞེད་པའི་
གནས་ལ་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་གཡུང་སྟོན་རྗེ་རྗེ་དཔལ་བས། ཟུར་གྱི་སྐྱེ་
མ་དཔལ་ཆེན་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། མདོ་སྐྱགས་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུང་བར་སྤེ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་མཛད་པ་ལ། སྐྱེ་

བའི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོར་བསྟོན་དུ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཁེངས་པའི་རུ་
མཚོན་དབྱིངས་སུ་མཁལ་ཏེ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་གྲགས་ན། འདིར་
རྣམ་པར་ཤེས་བྱ་འབྱེད་པའི་སློབ་གྲོས་དབྱུང་བཟོད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་
ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་ཚོས་སྐྱུ་ལ་ངོ་
པོའི་ཁྱད་པར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར། དྲིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུ་
སྟོང་ཉིད་སློབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུ་སྟོང་སྟོང་
བྱུང་འཇུག་ཡིན་ཏེ། **རྒྱས་པ་ལས།**

འདི་ག་རྟེན་བརྟན་གཡོ་ལ་སོགས་པ།

སྟོང་བ་ཉིད་ན་ངོ་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱའི་ཚོས་སྐྱུ་སྟོང་པའི་མཐར་སྐྱུང་ལ། སྐྱགས་ཀྱི་
ཚོས་སྐྱུ་སྟོང་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པས་མཐར་མ་སྐྱུང་ངོ་།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱའི་ཚོས་སྐྱུ་ལ་དྲིན་རྒྱལ་ས་གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་
ལས་མི་འཆར་ལ། སྐྱགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུ་སྟོང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་

འབྲེལ་བྱས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་ཅིར་ཡང་འཆར་རོ། །ཞེས་བཤད་
དོ། །དཔྱད་ན་དོ་བོའི་སྐོར་སྐོར་དེ་བའི་ལམ་ལ་འཐད་པ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་
སྟེ། ཐེམ་ལ་མ་རྒྱལ་པ་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལ་སྤྲོད་སྟོང་གི་ངོས་
བཟུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་སྐོར་
དེ་བའི་ཤིན་ཏུ་འཇུག་གོ།

གཉེས་པ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལའང་གསུམ་དུ་སྟེ་
སྟེ། དང་པོ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉེས་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་
ལ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་སྐྱེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱས་པ་ལས།

རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ།།

གཉེས་པ་ནི་རྒྱའི་གཟུགས་སྐྱེ་འདིག་ཅན་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་
ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱེ་འདིག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་**དགུ་པ་**
ལས། རྒྱ་མ་རྩེ་རྩེ་བཅན་སོ་མཚོག། ཅེས་གསུངས་སོ།།⁽¹⁾

(1) ལྷ་སྐྱིལ་པས། མཚན། གཟུང་སྐོར་རྩེ་རྩེ་དཔལ་བཟང་གིས། གསར་སྐྱེད་འགྲེལ་བ། རྒྱུད་དོན་གསལ་བའི་མེ་
ལོང་ལས། གསུངས་ཡོད་ཀྱང་ཨ་འཛོམས་པར་མ་སོགས་ལས་གཞུང་ཚིག་འདི་ཆད་ཡོད་འདུག།

གསུམ་པ་ལའང་གཉིས་ཉེ། ལོངས་སྐྱའི་བྱེད་པར་དང་། སྐྱལ་
སྐྱའི་བྱེད་པར་རོ། །ལོངས་སྐྱའི་བྱེད་པར་ལའང་གཉིས་ལས།
ལོངས་སྐྱེད་བྱ་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ལོ། མཚན་ཉིད་གྱི་དཀར་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་ལོངས་སྐྱེད་པ་ལས། འག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་ལོངས་མི་སྐྱེད་
ལ། །སྐྱགས་གྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་ལོངས་སྐྱེད་དོ།།

ལོངས་སྐྱེད་བྱེད་ཐབས་གྱི་བྱེད་པར་ལོ། མཚན་ཉིད་ལ་འག་པོའི་
ཕྱོགས་ལ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད། སྐྱགས་ལ་དཀར་འག་གཉིས་ཀ་ལ་
སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡོད་པས་སོ།།

སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་ལའང་གཉིས་ལས། གདུལ་བྱ་ཡུལ་
གྱི་བྱེད་པར་ལོ། ལྷ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྐྱལ་སྐྱས་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་གདུལ་
བྱ་ལས། འག་ཕྱོགས་གྱི་གདུལ་བྱ་མི་འདུལ་ལ། །སྐྱགས་གྱི་སྐྱལ་
སྐྱས་གདུལ་བྱ་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པས་སོ།།

འདུལ་བྱེད་ཐབས་གྱི་བྱེད་པར་ལོ། ལྷ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྐྱལ་སྐྱ་ལ་
འག་ཕྱོགས་འདུལ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། སྐྱགས་གྱི་སྐྱལ་སྐྱས་དཀར་

ཕྱོགས་དང་ནག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་ལྡན་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱེར་མེད་རྗེ་རྗེ་དང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འབགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོམས་སོ། །

མཚོགས་ཏུ་མི་འགྲུང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་དང་བཤེས་པའི་གོམ་ཚུགས་བརྒྱུད། །
རྒྱུད་དོན་མན་ངག་ཞིབ་ཚོར་འཐག་པའི་གསེར་གྱི་རྩ་ཆ་བྱ་བས་བརྒྱན། །
ཐེག་པའི་ནང་ནས་ཐེག་པའི་མཚོགས་རབ་ཀྱུན་གྱི་ཚོགས་དོན་ལུང་བཟོན་པའི། །
ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིན་གྱི་དུམ་བུ་འོག་མེན་བསྐྱེད་ལ་རིངས་པ་བཞིན། །

རྒྱལ་བ་ཀྱུན་དངོས་ཨོ་རྒྱན་རྗེ་དང་པཎ་ཆེན་འི་མེད་བཤེས་གཉེན་ཞབས། །
ཀྱུན་མཁྱེན་ཚོས་རྗེ་ལྷ་འགྲུང་བསྟན་སོག་རྒྱལ་སྐྱེས་ལུང་ཆེན་ལུང་ཆུང་གི། །
བཤད་སོལ་པལ་ཆེར་སྟོགས་མར་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁང་བུར་དབུགས་འབྱིན་ཚོ། །
རང་བྱུང་རྗེ་རྗེ་མཁྱེན་བཙེའི་ཉིན་བྱེད་འོད་ཟེར་འབར་བས་སྐྱབ་བར་བྱས། །

ལྷོད་དང་སྐྱབ་སྡེའི་མན་ངག་བཅུད་འདིལ་ཞིང་།
ཚང་ལ་མ་ཞོར་ཡིད་བཞིན་རིན་ཆེན་མཛོད།
སྐྱ་ལྡའི་ས་ལམ་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་འདིར།
འཛོགས་རྣམས་སྐྱལ་བཟང་མཚོན་པོར་བསྟོན་དུ་མེད།

རྫོགས་པ་མེད་པའི་དགོ་ཚོགས་ཞི་བའི་སྤྱང་།
དམ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་སྤོང་དང་འགྲོགས་པས།
འངས་པའི་གཞོན་ལུས་མཁྲིན་པའི་ཡོངས་བསྐྱོར་གྱུ་བ།
ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་ས་ལ་སྤྱིན་པར་ཤོག །

ཅེས་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འོག་མིན་བསྐྱོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་ཚུལ་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཆེར་གཞིགས་པའི་སློ་མིག་བཟང་
པོ་ཐོབ་ཅིང་། བསྟན་པ་དང་དེ་འཛིན་ལ་སྟེམས་པ་མེད་པའི་གཅེས་
སྐྱས་གྱིས་རལ་གྱིར་མཛད་པ་ལུགས་ཟམ་རིག་འཛིན་སྐྱལ་པའི་སྐྱ

༡༡། །སློབ་སྦྱོར་གཟེར་བཞིའི་དམིགས་པའི་གནད་འགགས་
ཁམས་གསུམ་རོལ་པའི་ཚངས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

གསང་བ་མཚོག་གི་དགྲེས་པ་ན།།
མི་འགྲུང་ཀུན་ཁྱབ་ཉལ་ཏུ་བཞུགས།།
དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་བདེ་བ་ཆེ།།
རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ།།

གང་ཞིག་གང་གིས་རྣམ་གྲོལ་སར།།
མི་ངལ་ལྷགས་ལ་ཅི་བཞིན་དུ།།
ཡུད་ཀྱིས་གྲོལ་བའི་ཐབས་མེད་བྱང་།།
ཐེག་མཚོག་དོ་རྩེ་འདི་ཁོ་ན།།

བྱང་དུ་འཇུག་པ་དྲོ་རྗེའི་ལམ།།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དང་རྫོགས།།
རིམ་པ་གཉིས་སུ་གང་སློས་པ།།
དང་པོའི་སྲོག་ནི་གཟེར་བཞིས་སྲོམ།།

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།།
རྒྱལ་ཀུན་ཐུགས་ཀྱི་གསང་མཚོག་གང་ཡིན་པ།།
དྲོ་རྗེའི་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཚེན་པོ་དགེས།།
འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་གནས་ཏེ་འཕོ་འགྱུར་མེད།།

དྲོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རིགས་བདག་ལ་བྱུག་བྱས།།
སྐལ་ལྷན་ལམ་འདིས་རྣམ་གྲོལ་སར་ཡུད་ཀྱིས།།
གྲོལ་བྱས་གསང་ཚེན་ཚོ་ག་ཐབས་མེད་པོ།།
བསྐྱེད་དང་རྫོགས་དང་བྱང་འཇུག་ལམ་གསུམ་ལས།།

བསྐྱེད་རིམ་ལམ་ཀུན་སྲོག་སྲོམ་གཟེར་བཞིར་འདུས།།

དེ་ཡང་འདི་སྐྱད་ཅེས་དང་པོ་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་
 དོན་དུ་འདི་སྲོམ་ཏེ། གང་ཞིག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་
 གང་གིས་ན་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས། གང་དུ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་སངས་རྒྱས་གྱི་སང། ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་དཀའ་ཆེ་གས་མེད་པར་
 མི་ངལ་བར། དཔེ་རྗེ་ལྟར་ན་ལྷགས་ལ་གསེར་འགྲུར་རྩི་བཏབ་པ་
 བཞིན་དུ། དུས་ནམ་གྲོལ་ན་ཡུན་དུ་མི་འགོར་བར་ཡུད་གྱིས་ཆེ་
 ལུས་གཅིག་གིས་གྲོལ་རུས་པའི་ཐབས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཐེག་པ་
 ཀུན་གྱི་མཚོག་རབ་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 འདིའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ན་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
 འདུ་སྟེ། གང་ཟུང་དུ་འཇུག་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་རིམ་དང་
 རྗོགས་རིམ་སྟེ་རིམ་བཤེས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལས། དང་པོ་ཐབས་བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་བཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྲོག་ཀོ་སྲོག་གི་གཟེར་བཞིས་སྲོམ་པས་
 བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་འདིར་མ་འདུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

མེད་ལ་འདི་མ་ཤེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་
 ལོ་བདེ་མདོར་བསྐྱུས་སྲུ་བ་འདད་ན། བ་མལ་ལུས་སེམས་བྱ་བ་དག་
 ལས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཐིན་ལས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་རྗེས་ལམ་ལ་སྒྲ་
 ལྷགས་ཚེས་ཉིད་འཕྲོ་འདུར་འདུས། ལུས་སྐྱོང་རྒྱལ་བའི་སྐྱར་སློན་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལེ་དེ་རྗེས་ལམ། དག་གི་སྐྱིབ་སྐྱོང་བརྒྱས་པས་རྒྱལ་བའི་
 གསུང་ཉིད་ཐོབ། སེམས་ཉིད་ལྲོལ་བྱེད་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་ཐུགས་
 གྱི་སྐྱབ་བྱེད་གསང་བ་སྟེ། བྱ་བ་གནས་དག་ཐིན་ལས་མཚོག་སྐྱབ་
 འཕྲོ་འདུའི་གཟེར་བཞིར་འདུས། ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་མར་འཁོར་བ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་དེ་དང་དེའི་
 བག་ཆགས་སྐྱངས་ཤིང་དག ཡར་སྐྱང་འདས་དང་བཞུགས་ཚུལ་
 མཐུན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་
 གཞི་ལ་རྫོགས། བར་དུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་དང་མཐུན་པས་
 ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སློན་བྱེད་དུ་འཕྲོ་བ་སྟེ་དག་རྫོགས་སློན་
 གསུམ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཐབས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ནི་

སྲོག་སྐྱོམ་གཟེར་བཞིར་འདུ་བ་ལས།

དང་པོ་ཉིང་འཛིན་ལྷ་ཡི་གཟེར། གཉིས་པ་བརྒྱལ་བ་སྤྲུགས་
ཀྱི་གཟེར། གསུམ་པ་ཚོས་ཉིང་ཀྱི་གཟེར། བཞི་པ་འཕྲོ་འདུ་ཕྱིན་ལས་
ཀྱི་གཟེར་ཉེ་བཞི་ཡིན་ལ། དང་པོ་ཉིང་འཛིན་ཀྱི་གཟེར་ནི།

དབྱིངས་སྐྱོང་པ་ཚེན་པའི་རང་སྐྱོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་
པ་དེ་བཞིན་ཉིང་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་འགྲོ་ལ་སྡིད་རྗེ་སྐྱུ་
མ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་ཀུན་སྣང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ། དེའི་ཅུམ་ལྷ་གང་ཡང་རུང་
བའི་སྤྲུགས་སྲོག་གི་ཡི་གེ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་རྒྱ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་
འཛིན། དེ་གསུམ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་སྐྱེ་གནས་བཞི་གང་རུང་གི་
བག་ཆགས་སྐྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཕྱི་སྐྱོད་གཞལ་ལས་དང་ནང་
བཅུད་ལྷ་རུ་གསལ་བའི་རང་ལུས་ལྷ་སྐྱུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྣང་ཆ་ནས་
སྤྲུག་ཀྱི་དཀར་ནག་ཚུན་མ་འདྲེས་ཡོངས་རྗོགས་སུ་གསལ་ལ་སྐྱོང་
ཆ་ནས་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་སྐྱུ་ཅུམ་ཡང་མེད་པར་སྣང་སྐྱོང་བྱུང་
འཇུག་ཆེན་པོ་བཟང་ལམ་གྱིས་གསལ་བཟང་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་དབང་

བསྐྱར་ཞིང་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་སོགས་ཡན་ལག་
 ཚང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་
 སྐྱེ་གནས་བཞིར་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྐྱུངས་ཤིང་དག་
 པར་བྱེད། ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་སྐྱུངས་གསང་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞལ་བྱུག་མཚན་མ་ལས་འདས་པ་དང་། སྐྱེ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་སྣང་བའི་འབྲས་བུ་གཞི་
 ལ་རྫོགས། བར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཅ་ཡི་དྲུ་བ་དག་པ་ལྟ་དུ་
 སྐྱུངས་པས་རྗེ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྫོགས་རིམ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སློན་བྱེད་དུ་འགྲོ།

གཉིས་པ་སྣོང་པོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞེང་ནི། དེ་ལྟར་གསལ་བའི་ལྟ་
 ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་རང་འདའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
 རྒྱན་དང་བྱུག་མཚན་སྣངས་པ་རེ་རེའི་ཐུགས་ཀར་ཉིང་རེ་འཛིན་
 སེམས་དཔའ་ཐུགས་སྲོག་ཡི་གའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་མཐའ་
 བསྐྱོར་དུ་མདུན་ནས་བཅུམ་སྟེ་ལྟ་རང་རང་གི་སྣོང་པོ་བརྒྱས་པ་ལས་

གྱི་སྲུགས་སྐྱེང་གིས་མཐའ་བསྐྱོར་བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་
 དེ་དག་བསྐྱེད་འབྱུང་འབྱུང་ལྟ་བུ་གྲངས། ལྷ་བ་ལྟ་བུ་དུས། ཞལ་མཐོང་
 ལ་སོགས་མཚན་མ་དང་སྐྱུར་ནས་བསྐྱེད་ཤིང་། བྱུང་པར་འབྱེན་
 འཇུག་གནས་གསུམ་སྲུགས་སུ་ཤེས་པས་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བཅོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་མར་འཁོར་བའི་གནས་སྐྱབས་
 བ་བརྗོད་པ་སྐྱེའི་རང་བཞིན་འགོ་བའི་དག་གི་བག་ཆགས་དག་པར་
 བྱེད། ཡར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ན་གསུང་གི་གསང་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སྐྱེ་ཚིག་བརྗོད་པ་ལས་འདས་པ་གསུང་ནམ་
 བ་ཐམས་ཅད་པ་ཐེག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་འཆར་བའི་འབྲས་
 བུ་གཞི་ལ་རྗོགས། བར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུས་ན་དག་རྒྱང་
 གི་རང་བཞིན་སྣང་པོ་སྲུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱུངས་པས་པ་རྒྱུད་
 ལྟར་རྒྱང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློབ་བྱེད་དུ་འགྲོ།
 གསུམ་པ་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེང་ལོ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
 བས་ཅེས་ཟེན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤང་བྲགས་སྣོད་བཅུད་ཐམས་

ཅད་ལྟ་སྤྲུག་སྤྲུག་གཞུག་ཡས་སྤྲུ་ལྷོན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསལ་བ་དེ་
 ཡང་འདུས་བྱས་སྐྱོས་སྤྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མིན་པར་དོན་དམ་པའི་ཚོས་
 ཉིད་དག་མཉམ་སྦྲོང་བ་ཆེན་པོའི་རང་རྩལ་སྤྲོད་སྤྲོད་གཞིར་བཞེངས་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གནས་པ་ལ་བདག་གཞན་དང་། དམ་ཡེ་བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་བྱེད། དག་དང་མ་དག་ཐ་དད་གཉིས་ཚོས་སྤྲུ་འཛིན་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཉིས་མེད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱོང་དུ་འཁོར་
 འདས་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ན་བདག་དང་ལྟ་ཞེས་ཐ་
 དད་དུ་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། བདག་གི་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་
 དག་པ་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་སྤྲུའི་སྤྲུག་སྤྲུག་ཡེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རང་དང་
 ཡེ་རྣམ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་སྟེ་དོན་དུ་ནི་⁽¹⁾མཉམ་ཉིད་རྣོ་རྩེ་
 དབྱེངས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ།

འདིའི་ཚུལ་ཚོགས་སྤྲུ་བཅད་པ། གང་གི་རང་བཞིན་གཉིས་
 མེད་བདེ་བ་ཆེ། །རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའ་རྣམ་མཁའ་ལྟ་སྤྲུའི་སྐྱོང་། །རྣམ་

(1) སེ་ཁོན་དེབ་གཞུགས། ༧༡༧-༧༡༧། །དོན་དུ་ལ།

མཁས་མི་མཚོན་མཚོན་པ་ཐ་སྟོན་ཅམ། །དོན་འདི་རྟོགས་ན་འཁོར་
 འདས་གཉིས་མེད་དེ། །ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་སྲིད་པ་མིང་ཅམ་
 ལུས། །སྐྱེ་མེད་སྐྱོང་ན་རྒྱལ་ཀུན་སྤྱུགས་དོ་ཇེ། །འདུ་འབྲལ་མེད་
 པའི་ཚོས་ཉིད་དབྱིངས་དག་པ། །སྤང་བ་ལྟ་ཡིན་ལྟ་ལས་སྤང་མི་
 དམིགས། །བྲགས་པ་སྤྲགས་ཡིན་སྤྲགས་ལས་སྤྲ་མེད་དོ། །ལྟ་
 སྤྲགས་མ་གྲུབ་དག་མཉམ་ཚོས་སྐྱའི་ངང་། །བདག་དང་གཞན་དུ་
 འཛིན་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྟོང་དང་མི་སྟོང་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སྟོ་
 ལས་འདས་སོ་ཐེག་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལམ། །འདི་དང་ནམ་པ་ཀུན་དུ་
 འབྲལ་མི་བྱ། །འདི་བྲལ་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་དེ་འཚིང་བའི་རྒྱ། །འདིས་
 མར་འཁོར་བའི་གནས་སྐྱབས་ནང་ན་སེམས་བག་ཆགས་རང་རིག་
 རང་གསལ་དུ་གནས་པའི་ཆ་དག་པར་བྱེད། །ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 དུས་ན་སྤྱུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དམིགས་
 བསམ་སྟོས་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་དང་། སྤྱུགས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་པ་མངོན་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞི་ལ་

རྫོགས། བར་ཉམས་སྲུ་མེན་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྣང་སྣང་
གཉིས་སྲུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་གོམས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་བུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྟེན་པའི་བདེ་གསལ་སྣང་བ་ཉིད་
ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སློབ་བྱེད་དུ་འགྲོ།

བཞི་བ་འཕྲོ་འདུ་དམིགས་པའི་གཟེར་བཞི། མཚོག་ཐུན་མིན་ལས་
བཞི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བྱ་སྟེ་སྣང་བཅུད་སྟེའི་དགྱིལ་
འཁོར་དུ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བ་
ལས་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པ། གསུང་སྣང་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་
གཞོམ་མེད་ཡན་ལག་དུག་ཅུའི་དབྱངས་སྲུ་བསྐྱར་ཞིང་སྐྱ་ཞི་བའི་
ཚུལ་དགུ་དང་ཚོ་བོ་གར་དགུའི་རྣམ་རོལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱའི་ཆ་
དང་། ཐུགས་ཀའི་སྒྲགས་མེད་ལས་འོད་ཟེར་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཀར་ལ་
འཚོར་བ་སེར་ལ་སྐྱམ་བ་དམར་ལ་བཀྲག་བ་སྣང་ལ་གནག་བ་
དཔག་དུ་མེད་པ་འཕྲོས། དུས་གསུམ་ཚོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྐམ་
དང་བཅས་པ་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་བར་གནས་པ་ལ་

མཚོད་བྱ་དང་མཚོད་བྱེད་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་འབྱུང་དགའི་རྣམ་རེས་
 དུ་མཚོད་པས་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོས་ཆེམས། རང་སྣང་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆར་འཁོར་བ་མིང་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་ཀྱང་།
 གཞན་སྣང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བར་ཡུལ་དོན་ལུས་སུ་ཨ་འཐས་པའི་
 མེད་སྣང་སྐྱུ་མའི་འགོ་ཁམས་རིགས་དུག་གི་གནས་རིས་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཀུན་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འོད་
 ཟེར་དེས་རིག་པས་འབྱུང་འཇོན་མ་རིག་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྐྱད་
 ཅིག་ལ་སངས་ཏེ། ལུས་ཐམས་ཅད་སྣ་སྟུ། རག་ཐམས་ཅད་སྟེང་
 སོ། ཡིད་ཐམས་ཅད་ཚོས་སྐྱའི་དགོངས་པ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་
 སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པ་
 བེ་མཚོག་གི་དངོས་བྱུབ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དོན་གཉིས་སྟུན་བྱུབ་ཀྱི་
 རྣམ་འཕྲོར་པ་ཞེས་བྱ། འོད་ཟེར་དེ་དག་གི་བྱེད་པས་གནས་སྐབས་
 སུ་དཀར་པོ་ཞི་བ། སེར་པོ་རྒྱས་པ། དམར་པོ་དབང་། ལྗང་གུས་
 དུག་པོའི་སྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་དང་དམིགས་པའི་སྟོ་བསྐྱུ་དང་སྲིན་ལས་

གྱི་མདེ་ཁ་བསྐྱུར་བ་ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་པ་བརྒྱུད་ལ་སོགས་བསྐྱུར་བ་
 རྟེ་འདིས་མར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་བྱ་བ་
 དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་ཚོང་སོ་ནམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྤྱདས་
 འིང་དག་པར་བྱེད། ཡར་དག་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་གནས་སྐབས་ན་
 རྒྱ་གཞུང་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤོན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
 རྩལ་པའི་འབྲས་བུ་གཞི་ལ་རྫོགས། བར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་
 སྐབས་ན་དོན་གཉིས་སྤྱོད་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་ཚོལ་དག་པའི་ལམ་ལ་
 བསྐྱུར་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་བྱེད་
 ལས་ལ་སྣོས་པའི་དམིགས་བཅས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་དང་དམིགས་
 མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་དགོངས་པ་མངོན་སུམ་འོད་གསལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་
 ལྷང་སྤིང་འོད་སྐྱར་སྦྱོང་བའི་སྤོན་བྱེད་དུ་འགྲོ། **དེ་ཡང་འདི་སྐད་**
དུ། ཐ་དད་མ་ཡིན་གཞི་ལམ་འབྲས། །ཟུག་དུ་འདུག་པ་སངས་
 རྒྱས་ལམ། །དང་པོ་ཉིད་ནས་དུ་མར་མེད། །རོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲས་
 བུ་རྫོགས། །འདིས་ཅི་བསྟན་ན། །ལྷ་བ་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་གཞི་སྟེ་

སྒྲིམ་པ་ལམ། །ལྷ་དང་སྤྲུགས་ཡིན་སྐྱོད་ལ་ཕྱུགས་ཡིན་ཏེ། །ཐིན་
 ལས་མཚོག་སྤུན་འབྲས་བུ་གང་གནས་པ། །དང་པོ་ཉིད་ནས་བྱང་
 འཇུག་ལམ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། འདི་ལྟར་དགོངས་པ་མི་འགྱུར་
 བའི་གཟེར་ཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་གཞི། ཉིང་འཛིན་སྣའི་གཟེར་ཞི་
 སྒྲིམ་པ། སྤྱིང་པོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟེར་ཞི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱུགས་
 ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལམ། འསོ་འདུ་དམིགས་པའི་གཟེར་ཞི་
 མཚོག་སྤུན་གྱི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐིན་ལས་
 ད་ལྟ་ནས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སློབ་སྒྲིམ་གཟེར་
 བཞིའམ་ལྷ་སྒྲིམ་སྐྱོད་འབྲས། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་གྲང་ཐ་དད་དམ། ཡ་བྲལ་ལམ། དེས་འཛོག་ཅན་ནམ། དེམ་
 པ་ཅན་དུ་མི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པར་
 དབྱེར་མེད་བྱང་འཇུག་ཏུ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དགོངས་པ་མི་
 འགྱུར་བ་ཚོས་ཉིད་དག་མཉམ་ཆེན་པོར་དབྱིངས་ཡི་སངས་རྒྱས་
 པའི་རང་རྩལ་ཀུན་རྫོབ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་དུ་རང་

འཕར་བའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལུང་དུ་འབྱུག་བའི་ངང་ནས་གྲགས་སྡོད་
 སྲགས་ཀྱི་རང་སྐྱེ་ཅིང་ཡང་བསྐྱུར་ཞིང་འཕྲོ་འདུ་ཐིག་ལས་ཀྱི་རོལ་
 བ་ལ་སྒྲོབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལྷན་སྐྱེ་བའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་
 ཆེན་པོ་བྱེད་ཅོང་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བཞིན་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་
 བྱུབ་བར་བཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་ནས་གསང་སྲགས་རྫོ་
 རྗེའི་ཐེག་པའམ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 གཞི་ལྟ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་རྫོགས་
 བས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་སྒྲོག་ལ་རང་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་། ལམ་
 བསྐྱོམ་པ་ལྟ་སྲགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲོག་
 ལ་རང་དབང་ཞིང་། དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱུབ་ཀྱི་སྐྱོད་བས་ཐབས་
 ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་སྒྲོག་ལ་རང་དབང་བ་སྟེ་དཔེར་
 བ་སྐྱུ་གཅན་གྱི་ཁས་ནས་མཁའ་རྒྱ་བ་གཅིག་བཟུང་བས་ཚུ་ནང་
 གི་རྒྱ་བ་རྗེ་སྟེད་པ་རང་བེན་པ་ལྟར་སྒྲོག་སྒྲོམ་གཟེར་བཞིའི་མན་
 ངག་གཅིག་ཤེས་བས་མདོ་རྒྱུད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་དགོངས་

གནད་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་སྲུ་ལོང་བས་ན་རེ་རེའང་གནད་གྱི་
ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ།

དང་པོ་དགོངས་པ་མི་འགྲུར་བའི་གཟེང་འཁོར་འདས་མཉམ་
ཉིད་དུ་ཤེས་པས་སྤང་བཞེད་གཞི་ནས་དག་པའི་གནད། རོ་མཉམ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཤེས་པས་དངོས་འཛིན་བདེན་ཞེན་འཛིག་པའི་གནད། ལྷང་
སྟོང་ཟུང་འཇུག་དུ་ཤེས་པས་ཚོགས་གཉིས་མཉམ་དུ་རྫོགས་པའི་
གནད། ལྟ་བའི་ཅིས་ཟིན་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཡ་བྲལ་དུ་མི་འགྲུར་
པའི་གནད། དགོངས་པའི་ངང་ལས་མི་གཡོ་བས་ལྷ་ཐོག་དུ་སྐྱོམ་
པ་འགྲོལ་བའི་གནད། བྱ་ལོམ་ལྟར་ཞེན་ལས་གྲོལ་བས་བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་གོལ་ས་སྟོང་བའི་གནད། ལྷང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་སུ་རྫོགས་
པས་བདག་གཞན་གྱི་གཉིས་འཛིན་མེད་པའི་གནད། ཡེ་གྲོལ་
གཞི་རྫོགས་སུ་རྫོགས་པས་དུག་ལྡ་གོལ་ས་མེད་པའི་གནད། ཚོས་
སྐྱའི་དགོངས་པ་བརྟེན་པས་སྐྱ་གསུམ་རང་ལ་རྫོགས་པའི་གནད།
གཞི་འབྲས་རོ་གཅིག་དུ་ཤེས་པས་ས་ལམ་གྱི་རྩོལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་

བའི་གཞན། སྒྲོམ་པ་འབྲས་བུར་འབྲོལ་བས་སངས་རྒྱས་གཞན་
 བས་མི་ཚོལ་བའི་གཞན། འབྲས་བུ་གཞི་ལ་འབྲོལ་བས་ཐོབ་བྱའི་
 གཞན་འཛིན་གྲོལ་བའི་གཞན། ཚོས་ཉིད་སྒྲོང་དུ་གཅིག་པས་དམ་
 ཡེའི་འཛིན་པ་དག་པའི་གཞན། རིགས་བརྒྱའི་ཁྲབ་བདག་ཉོགས་
 བས་ལྟ་གཅིག་བསྐྱབ་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞན། མཚོག་
 གི་དངོས་བྱུབ་བརྟེན་པས་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན།
 བཟང་ངན་སྤང་སྤང་ལས་འདས་པས་གཅོང་སྤྱ་ཀུན་སྒྲོད་ལ་མ་སྟོམ་
 བའི་གཞན། བྱར་མེད་ཡེ་ཟེན་དུ་ཤེས་པས་ཚོ་གའི་བྲིགས་རིམ་
 མི་དགོས་པའི་གཞན། བྱུབ་མཐའི་འཛིན་པ་དག་པས་ཐེག་པའི་ཚེ་
 མོར་ཕྱིན་པའི་གཞན་དེ་གཞན་ཚེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ད་དུང་ཡང་དུ་
 མ་ལྷན་པས་ན་འདི་ནི་སློབ་གི་སློབ་སྟེ་སློབ་གཞན་གསུམ་གྱི་སློབ་
 ཀྱང་འདིའི་སྒྲོམ་པས་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དང་པོར་བཞག་ལ།
 གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལྟའི་གཟེང་གིས་སྤང་ཆ་ལྟ་རུ་གསལ་
 བས་སྟོང་པ་སྒྲོགས་གཅིག་དུ་མི་གོལ་བའི་གཞན། ཀུན་རྫོབ་ལམ་

དུ་བྱེད་པས་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲུག་པའི་གནད། དངོས་པོའི་ཨ་
 འཇམས་སྐྱོང་བས་ཐ་མལ་གྱི་བདེན་ཞེན་སྐྱོང་པའི་གནད། ཚོ་གའི་ཡན་
 ལག་རྫོགས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་རྫོགས་པའི་གནད།
 ལྷུའི་རྣམ་པ་གསལ་བས་གཟུགས་སྐྱའི་ཉེ་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་གནད།
 འབྲས་བུའི་བཞུགས་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་སྐྱ་གསུམ་སྐྱུན་གྱིས་བྱུ་
 པའི་གནད་དེ་དུག་དང་། གསུམ་པ་སྐྱོང་པོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཟེར་ལའང་།
 གསུང་དོ་རྗེ་ལམ་དུ་བྱེད་པས་རག་གི་སྐྱིབ་པ་སྐྱོང་བའི་གནད།
 སེམས་དབའ་སུམ་བཅེགས་སུ་བསྐྱོམས་པས་སྐྱོ་གསུམ་མཉམ་
 དུ་གྲོལ་བའི་གནད། དམིགས་པའི་སྐྱགས་སྐྱེང་ལ་གཏད་པས་ཐ་
 མལ་གྱི་རྣམ་ཉོག་སྐྱོང་བའི་གནད། རྩ་བ་སྐྱར་འབྲེང་སྐྱར་བརྩམས་
 པས་རང་བབས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་གནད། མགལ་མའི་
 འཁོར་ལོ་སྐྱར་བརྩམས་པས་བདེ་སྐྱོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་གནད།
 བྱང་བ་ཚང་ཞེག་སྐྱར་བརྩམས་པས་སྐྱ་གྲགས་སྐྱགས་སུ་གྲོལ་བའི་
 གནད། སྐྱོང་པོའི་སྐྱོག་གནས་བགྲངས་པས་ལྷ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་

རྣམས་པའི་གནད། ངག་གི་རྣམས་པ་འཕེལ་བས་ཅི་སྐྱས་གཞན་
དོན་དུ་འགྱུར་བའི་གནད། རིགས་སྣགས་ཀྱི་བདེན་ཚིག་གྲུབ་པས་
སློན་ལམ་གང་བཏབ་འགྲུབ་པའི་གནད། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་དབང་
བས་སྣང་སྲིད་ལྟ་འདྲེས་བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་པའི་གནད་དེ་བཅུ་དང་།

བཞི་པ་འཕྲོ་འདུ་སློན་ལས་ཀྱི་གཟེར་གྱིས་མཚོག་གི་དངོས་
གྲུབ་གྲུབ་པས་སུན་མོང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་གནད། རྩིས་གསུང་
པའི་མགོ་ཁ་⁽¹⁾བསྐྱུར་བས་ལས་ཚོགས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་
གནད། སློན་ལས་མཐའ་རུ་སློན་པས་གཞན་དོན་འབད་མེད་འགྱུར་
བའི་གནད། འགྲོ་དོན་སྐྱུན་གྱིས་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་
འགྲུབ་པའི་གནད། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕེན་པས་འཕངས་པས་ཐེག་
པ་དམན་པར་མི་གོལ་བའི་གནད། གདུལ་བྱ་སློན་ཞིང་གོལ་བས་
གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པའི་གནད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཅ་
བ་བཞི་ལས་གནད་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་བཞི་བཅུ་དང་ལྡན་པས་ན་གསང་

(1) ཞོལ་དཔེ་རིང་། ༡༩-༧། སི་ཁོན་དེའི་གཞུགས། ༧-༣༡-༡༦། རྩེད་ཁ། །

སྲགས་དྲོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གནད་མ་ལུས་པ་འདིར་འདུ་ཞིང་འདི་
དང་མི་ལྡན་པའི་ལམ་ནི་ཤི་བའི་རོ་དང་འདྲ་བར་ངེས་པས་ན་སྲོག་
སྲོམ་གཟེར་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཡི་
ཤེས་གཅིག་ཏུ་སྲོམ་པའི་གཟེར་བྱུང་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་དོན་
རྒྱས་སྲོམ་སྲུབ་ཀྱིས་ན་དུ་མ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་དེ་ཞིག་དེ་ཅམ་མོ།།

གསང་སྲགས་ལམ་གནད་འདུས་པ་གསང་བའི་
གཏམ། །གསང་བར་མི་འོས་དྲོ་རྗེའི་མཆེད་དེའི་བཀའ། །བསྐྱེལ་
བས་རང་སློབ་ངེས་བཞིན་འདིར་བཀོད་མོད། །དངོས་ལྷགས་ཆོག་
གི་གཞུང་དང་བསྐྱེད་མོད་ཀྱང། །དོན་དུ་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཆོའི་དགོངས་
པ་དང་། །མི་འགལ་ཨ་བྱུ་ཤུའི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ཉེས་པ་མཆིས་
ན་ལྟ་དང་སྲུང་མར་བཤའ། །དགོ་ཆོགས་ནམ་མཁུན་རྒྱ་
མཆོར་རོ་གཅིག་ཤོག།

རྫོང་འབྲང་སྲོག་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན། ལྟ་བའི་རྫོང་ཐིན་ཅིང་།
སྲོམ་པའི་འབྲང་ལས་གྲོལ་བས། སྲོད་པའི་སྲོག་མཁར་བཅུ་ག་པ་

ཞིག་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་སྐྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ཡང་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མདོ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རབ་འབྲམས་མཐའ་དག་གི་དགོངས་
དོན་ལྟ་སྒྲོམ་སྐྱོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་གནང་
བ། ལྟ་བུ་ནི་སྣང་ཉིད་བཙེ་བརྒྱུད་ཡིན། །ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་
རྫོང་ཞིག་དགོས། །སྒྲོམ་པ་ནི་སྐྱོགས་ཚོས་སོ་བདུན་ཡིན། །བྱིང་
ཚོད་ཀྱི་འཕྲང་ལས་འདའ་བ་དགོས། །སྐྱོད་པ་ནི་པ་རོལ་བྱིན་རྒྱག་
ཡིན། །རང་འདོད་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོག་ཚུགས་དགོས། །ཞེས་སྐྱ་མ་
གོང་མ་དག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལ་ཡིན་པ་མེད་པའི་དོན་
ཚོས་ཅན་སྒྲོམ་བཏགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་སྐྱོང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སངས་ཆེ་སྣང་ཉིད་སྐྱོ་འདས་ཀྱི་རྫོང་
ཆེན་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་རྒྱུན་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱིང་ཚོད་དང་གསལ་འགྲིབ་ཀྱི་

འཕྲང་ལས་གྲོལ་བས་འབད་ཚེ་ལ་ལ་མ་སྐྱོས་པར་བསྐྱོམ་མེད་རྒྱན་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་ལ་སྣང་སེམས་གཉིས་སུ་མ་བྱུབ་པས་ཡུལ་སྣང་
སྐྱོམ་དུ་ཤར་བའམ། སྣང་སྲིད་དཔེ་ཆར་ཤར་བའི་ཆེ་སྐྱོམ་པ་ལ་མིན་
པ་མེད་པའི་ཐ་སྣང་བརྗོད་པའོ།།

དེ་ལྟར་ལྟ་སྐྱོམ་སྐྱོང་དུ་གྱུར་བའི་སྐབས་ཅམ་ན་སྣང་སྣང་རང་
གྲོལ་དུ་སོང་བས་ཡིན་མིན་མེད་པའི་སྲོད་པ་ཞེས་མི་བསྐྱུང་བའི་
བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐྱུ་ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་སྲོག་མཁར་ཚུགས་
པ་ནི་སྣང་ཐོབ་ཞེག་པའི་འབྲས་བུ་རེ་དོགས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་གྱི་ཡིན་ལུགས་གཤེས་ཕྱིན་པ་སྟེ། རྗོང་འཕྲང་སྲོག་གསུམ་
འདི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་གིས་སྤྱིན་གྲོལ་ཐོབ་པ་ནས་ས་ལམ་
མཐར་ཕྱིན་བར་གྱི་ཆེང་ས་ཡིན་པས་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཞན་ཡང་བདག་ཉིད་སྣའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་གསལ་ཐེབ་པ་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་རྗོང་། སྣང་སྣང་བྱང་དུ་འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་གནས་ལུགས་ནི་རྗོང་གསལ་རིམ་གྱི་སྲོག་བྱིང་རྗོང་དང་དམན་པའི་
སེམས་སོགས་གཉིས་ཀའི་འཕྲང་རྣམས་བསལ་བ་ལ་ཀུན་དུ་བཟང་

པོའི་སྲོད་པ་ཞེས་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ།།

གསལ་བ་གསུམ་ནི། ལས་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གསུམ་
གསལ་བ་ལའང་འདོད་དེ་སྤྱི་ཡུལ་སྒྲུང་ཆའི་མཚན་མ་རུ་ཁར་
གསལ། རང་ཡུལ་ཉལ་གྱི་མཚོན་ཆ་སྲས་མཚོག་ཏུ་གསལ་བ།
གསང་ཡུལ་ཉེགས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་ལྟར་སྒྲུང་སྤྱད་ཆུང་གསལ་
བ་དང་གསུམ་སྟེ་བདག་དཔལ་ཚེན་པོར་གསལ་བས་མི་སྡོག་པའི་
དགོས་པ། སྤར་བ་སྲས་མཚོག་ཏུ་གསལ་བས་མི་སྤྱད་པའི་དགོས་
པ། ཡུལ་གྱི་མཚན་མར་དག་དངོས་སུ་གསལ་བས་མི་འབྲམས་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ།།

གང་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིང་དཀྱིལ་དུ་ཁག་གི་དྲངས་མ་བྱེད་
ལེབ་མའི་མགོ་ཅམ་པའི་དཀྱིལ་ན་ཆེ་བའོད་བཟུག་མདངས་གྱི་
ཉེན་ཨ་དཀར་གསལ་བ་སྤར་ཅེའི་རྩྭ་གསུམ་ལ་བསྐྱས་ཏེ་རང་
གི་བྱུགས་སློག་ལ་བསྐྱེམ་པ་ཆེ་ལུང་། ཨ་དཀར་དང་མཉམ་དུ་ཉོན་
ཡིད་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉེན་ལྗིད་འཕྲིར་གསལ་བ་དེ་ལ་སྤར་བ་གཏད་
པས་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་ནས་ཉེག་ཚོགས་ཚོས་ཉིད་དུ་ཐིམ་ཞིང་ས་

ཕོན་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རུ་གྱུར་བ་ལྷན་ལུང་། ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་ལུང་ཚེའི་
རྩྭ་གསུམ་ལ་བསྟེན་ཞིང་པའ་གསུམ་གྱིས་འཕངས་བས་ཉེ་རུ་གའི་
ཕྱགས་ཀར་བསྟེན་བ་སྐྱའི་དབྱིབས་བརྒྱད་ཡུམ་གྱི་མཁར་སྲས་སུ་
བསྐྱུན་བ་ནི་གནས་ལུང་ངོ་།།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མངོན་བྱང་ལྟ་ནི། གསར་ལུགས་ལྟར་ན་གདན་
བད་ལྟ་ལ་བྱང་ཚུབ་བ། གསུང་ཡིག་འབྲུ་ལ་བྱང་ཚུབ་བ། ཕྱགས་
ཕྱག་མཚན་ལ་བྱང་ཚུབ་བ། སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱང་ཚུབ་བ། ཡེ་
ཤེས་སེམས་དབང་ལ་བྱང་ཚུབ་བ་དང་ལྟོ།།

རྗེ་ལུགས་ལ་མངོན་བྱང་དང་པོ་རྣམ་པའི་དབྱིལ་འཁོར།
གཉིས་པ་ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར། གསུམ་པ་ས་བོན་ཕྱག་མཚན།
བཞི་པ་ས་བོན་ཕྱག་མཚན་བཅས་འོད་ཀྱི་གོང་བུར་གྱུར་བ། ལྟ་
བ་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱང་བའོ། །ཞེས་ཚོས་ཀྱི་དབང་
པོས་སོ།། །།

པར་བྱང་སློན་ཚིག་

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་
དལ་འབབས་སྐྱང་། །ཚིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །འི་མ་
ཡོངས་འཁྲུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་
ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །གདངས་ཉེ་
རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་
ལོག། །ཅེས་བ་འདིའང་དེད་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུན་པའི་ལྷ་སྟོན་ཕྱིག་སྟོན་མི་བཟང་བས་གངས་རྒྱུད་ཚོས་
ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་རྒྱབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྐྱང་བ་རྣམ་འབར་བ་དེ་ཉི་མའི་གི་ལྷག་མ་ཅན་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས།
ལྷོགས་དང་ལྷོགས་ནས་དུལ་ལྷན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གཤུག་པའི་གཞོན་འཛེ་གྲ་ལྡེའི་སྟོར་བ་ཉི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་
སོགས་སྟོ་གྲན་ནས་ལྷ་བོད་པའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་རྣམ་པའི་ལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ལྷོགས་པོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་པའི་མེ་རྩོམ་ཡང་ལྷན་བཞེན་གསོས་ཉེ་རྒྱགར་འབགས་པའི་རྒྱུད་པའི་དར་ཡང་ལྷབ་པའི་བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་
བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲིན་ལྷ་སྟོན་མཛོད་ཀྱི་གསུང་
སྟོ་གྲན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕེལ་ལུག་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བད་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་
རབ་དག་དཔར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཇུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བཤེས་སྟོན་ཚིག་ཏུ། ལྷ་སྟོན་དག་སྟོན་ཚོས་སྐྱེ་བ་
དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱེད་འདྲིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བའོ། །།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་སྐོང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་
 རྗེའི་ཅུལ་ལས་སྡིང་རྗེའི་སྐུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར་
 བའི། །སྤྱོད་པ་བཅུའི་ཅ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགོངས། །འཕམགས་
 བོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་སྤྱིར་འགྲུལ་བར་
 གསར་སྐྱབ་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་བས་སྤེལ་བའི་དགོ་བ་འདིས། །རྒྱལ་
 བསྟན་དམ་ཚེས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་བ་དང། །བསྟན་འཛིན་དམ་བ་རྣམས་དང་
 འདུས་བའི་སྤྲེ། །སྤོམ་གསུམ་འཛིན་བས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འཇུག་རྟོག་
 ཞགས་བས་བཅིངས་བའི་མཁའ་ཁྲུབ་འགོ། །གཉིས་འཛིན་བ་བའི་ཚོགས་
 ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མཛོད་གྱུར་
 ཉེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མཛོད་གྱུར་ཤོག། །ཅེས་བའང་སངས་རྒྱས་ཚེས་གྲགས་

གྱིས་བསྐྱེད་བའི་རོང་ཡད་ལལ་སྐྱེལ་བསྐྱོར་ཞོར་དུས་སྐོན་བའོ།

རིག་པ་ལུག་རོན་གྱི་སྐྱབས། འདས་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད། ལྷར་ཐང་བཀའ་འགྲུལ། རྒྱུད་དཔ།